2019

แนวทางการตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิต ของผู้ต้องขังกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์สุขภาพจิต

แนวทางการตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิตของผู้ต้องขังกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ
กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

คำนำ

คู่มือแนวทางการตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิตของผู้ต้องขังกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศนี้เป็นส่วนหนึ่งในโครงการจัดทำแนวทางการตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิตของผู้ต้องขังกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยศูนย์สุขภาพจิต กองบริการทางการแพทย์ กรมราชทัณฑ์ ได้ร่วมหารือกับทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก เช่น กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติ กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น เพื่อจัดทำแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ต้องขังกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศให้ได้รับการตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิตตั้งแต่แรกรับตัวเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถานตลอดจนก่อนการปล่อยตัวพ้นโทษในกรณีต่างๆ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกในการดำเนินการดังกล่าวให้ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สาระสำคัญของคู่มือแนวทางการตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิตของผู้ต้องขังกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศฉบับนี้ คือการมุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภายนอกสามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน และลดภาระการตรวจกลุ่มผู้ต้องขังกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศบางรายที่ไม่จำเป็นต้องได้รับการตรวจประเมินทางจิต/สุขภาพจิต เช่น กลุ่มผู้เสียหายยินยอมแต่อายุยังไม่เกิน 20 ปี กลุ่มค้าประเวณี เป็นต้น ซึ่งการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดรูปแบบการประเมินสุขภาพจิตและกลุ่มผู้ต้องขังกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศให้มีความเฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจประเมินไปใช้ต่อยอดในการบำบัดรักษา หรือแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยให้มีความเหมาะสมกับผู้ต้องขังเฉพาะรายขณะอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน

กองบริการทางการแพทย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือแนวทางการตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิตของผู้ต้องขังกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ช่วยให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าใจกระบวนการและวัตถุประสงค์ของการตรวจประเมิน เพื่อนำไปปฏิบัติต่อผู้ต้องขังกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศต่อไป

คณะผู้จัดทำ

บทนำ

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 27) คือ ผู้ที่กระทำความผิดในลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ (มาตรา 276 – 287/2) ดังนี้

มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้ เป็น (18) ของมาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“(18) “กระทำชำเรา” หมายความว่า กระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำล่วงล้ำอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น”

มาตรา 276 ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำกับชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรส และคู่สมรสนั้นยังประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติแทนการลงโทษก็ได้ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก และคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาต่อไป และประสงค์จะหย่า ให้คู่สมรสฝ่ายนั้นแจ้งให้ศาลทราบ และให้ศาลแจ้งพนักงานอัยการให้ดำเนินการฟ้องหย่าให้

มาตรา 277 ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบสามปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันมีลักษณะเป็นการโทรมหญิงหรือกระทำกับเด็กชายในลักษณะเดียวกัน ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต

ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปีกระทำต่อเด็กซึ่งมีอายุกว่าสิบสามปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นยินยอม ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวจะพิจารณาให้มีการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กผู้ถูกกระทำหรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กแทนการลงโทษได้ ในการพิจารณาของศาล ให้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อมของผู้กระทำผิดและเด็กผู้ถูกกระทำ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดกับเด็กผู้ถูกกระทำ หรือเหตุอื่นอันควรเพื่อประโยชน์ของเด็กผู้ถูกกระทำด้วย

ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กผู้ถูกกระทำหรือผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กแล้ว ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษ แต่ถ้าการคุ้มครองสวัสดิภาพดังกล่าวไม่สำเร็จ ศาล

จะลงโทษผู้กระทำความผิดน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ ในการพิจารณาของศาลให้คำนึงถึงเหตุตามวรรคห้าด้วย”

มาตรา 277 ทวิ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคหนึ่ง หรือ มาตรา 277 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 277 ตรี ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 วรรคสาม หรือมาตรา 277 วรรคสี่ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา 278 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

“ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำโดยใช้วัตถุหรืออวัยวะอื่นซึ่งมิใช่อวัยวะเพศล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของบุคคลนั้น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยทำให้ผู้ถูกกระทำเข้าใจว่าผู้กระทำมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสอง ได้กระทำโดยมีอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดยใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิด”

มาตรา 279 ผู้ใดกระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ผู้กระทำได้กระทำโดยขู่เข็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยเด็กนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้เด็กนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบห้าปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 280 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๔ หรือมาตรา ๒๗๙ เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(1) รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

(2) ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

มาตรา 280/1 ถ้าผู้กระทำความความผิดตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 278 หรือมาตรา 279 ได้บันทึกภาพหรือเสียงการกระทำชำเราหรือการกระทำอนาจารนั้นไว้ เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ กึ่งหนึ่ง

มาตรา 281 ความผิดตามมาตราดังต่อไปนี้ เป็นความผิดอันยอมความได้

(1) มาตรา 276 วรรคหนึ่ง และมาตรา 278 วรรคสอง ซึ่งเป็นการกระทำระหว่างคู่สมรส ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล หรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย

(2) มาตรา 278 วรรคหนึ่ง ถ้ามิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย หรือมิได้เป็นการกระทำแก่บุคคลดังระบุไว้ในมาตรา 285 และมาตรา 285/2

มาตรา 282 ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกพันบาทถึงสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่บุคคลอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหาล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา 283 ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิง โดยใช้อุบาย หลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดครองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

ผู้ใดเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหาล่อไป หรือพาไปตามวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในวรรคแรก วรรคสอง หรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

มาตรา 283 ทวิ ผู้ใดพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการอนาจาร แม้ผู้นั้นจะยินยอมก็ตามต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรกเป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรกหรือวรรคสองต้องระวางโทษตามที่บัญญัติในวรรคแรกหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ความผิดตามวรรคแรกและวรรคสามเฉพาะกรณีที่กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา 284 ผู้ใดพาผู้อื่นไปเพื่ออนาจาร โดยใช้อุบายหลอกลวงขู่เข็ญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

ผู้ใดซ่อนเร้นบุคคลซึ่งถูกพาไปตามวรรคแรก ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้พาไปนั้น ความผิดตามมาตรานี้ เป็นความผิดยอมความได้

มาตรา 285 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตรี มาตรา 278 มาตรา 279 มาตรา 280 มาตรา 282 หรือมาตรา 283 เป็นการกระทำแก่บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่ น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมแต่บิดาหรือมารดา ญาติสืบสายโลหิต ศิษย์ซึ่งอยู่ในความดูแล ผู้อยู่ในความควบคุม

ตามหน้าที่ราชการ ผู้อยู่ในความปกครอง ในความพิทักษ์ หรือในความอนุบาล หรือผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใด ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ หนึ่งในสาม

มาตรา 285/1 การกระทำความผิดตามมาตรา 277 มาตรา 279 มาตรา 282 วรรคสาม มาตรา 283 วรรคสาม และมาตรา 283 ทวิ วรรคสอง หากเป็นการกระทำต่อเด็กอายุไม่เกินสิบสามปี ห้ามอ้างความไม่รู้อายุของเด็กเพื่อให้พ้นจากความผิดนั้น

มาตรา 285/2 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 276 มาตรา 277 มาตรา 277 ทวิ มาตรา 277 ตรี มาตรา 278 หรือมาตรา 279 เป็นการกระทำแก่บุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเองอันเนื่องมาจากเป็นผู้ทุพพลภาพ ผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน คนป่วยเจ็บ คนชรา สตรีมีครรภ์ หรือผู้ซึ่งอยู่ในภาวะไม่สามารถรู้ผิดชอบ ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ หนึ่งในสาม

มาตรา 286 ผู้ใดกระทำการด้วยประการใดๆ ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินยี่สิบปี และปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต

(1) ช่วยเหลือ ให้ความสะดวก หรือคุ้มครองการค้าประเวณีของผู้อื่น

(2) รับประโยชน์ไม่ว่ารูปแบบใดจากการค้าประเวณีของผู้อื่นหรือจากผู้ซึ่งค้าประเวณี

(3) บังคับ ขู่เข็ญ หลอกลวง หรือใช้อำนาจครอบงำผู้อื่น หรือรับผู้อื่นเข้าทำงานเพื่อการค้าประเวณี

(4) จัดให้มีการค้าประเวณีระหว่างผู้ซึ่งค้าประเวณีกับผู้ใช้บริการ

(5) ปกปิดหรืออำพรางแหล่งที่มาของรายได้หรือทรัพย์สินซึ่งได้มาจากการค้าประเวณี

(6) อยู่ร่วมกับผู้ซึ่งค้าประเวณีหรือสมาคมกับผู้ซึ่งค้าประเวณีคนเดียวหรือหลายคนเป็นอาจิณ และไม่สามารถแสดงที่มาของรายได้ในการดำรงชีพของตน

(7) ขัดขวางการดำเนินการของหน่วยงานที่ดูแลในการป้องกัน ควบคุม ช่วยเหลือ หรือให้การศึกษาแก่ผู้ซึ่งค้าประเวณี ผู้ซึ่งจะเข้าร่วมการค้าประเวณี หรือผู้ซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการค้าประเวณี

ความในวรรค (2) และ (6) มิให้ใช้บังคับแก่ผู้รับประโยชน์ไม่ว่ารูปแบบใดซึ่งพึงได้รับตามกฎหมายหรือตามธรรมจรรยา

มาตรา 287 ผู้ใด

(1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้าเพื่อการแจกจ่าย หรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้า หรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพหรือสิ่งอื่นใดอันลามก

(2) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว จ่ายแจกหรือแสดงออกแก่ประชาชน หรือให้เช่าวัตถุหรือสิ่งของเช่นว่านั้น

(3) เพื่อจะช่วยกี่ทำให้แพร่หลาย หรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้วโฆษณาหรือไขข่าวโดยประการใดๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือโฆษณาหรือไขข่าววัตถุ หรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใดหรือโดยวิธีใด

ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 287/1 ผู้ใดครอบครองสื่อลามกอนาจารเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางเพศสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งส่งต่อซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็กแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 287/2[๑๘] ผู้ใด

(1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไปหรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งสื่อลามกอนาจารเด็ก

(2) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับสื่อลามกอนาจารเด็ก จ่ายแจกหรือแสดงอวดแก่ประชาชนหรือให้เช่าสื่อลามกอนาจารเด็ก

(3) เพื่อจะช่วยการทำให้แพร่หลาย หรือการค้าสื่อลามกอนาจารเด็กแล้ว โฆษณาหรือไขข่าวโดยประการใดๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือโฆษณาหรือไขข่าวว่าสื่อลามกอนาจารเด็กดังกล่าวแล้วจะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

2. พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551 ที่เกี่ยวข้องเพื่อการตรวจประเมินผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ

มาตรา 22 บุคคลที่มีความผิดปกติทางจิตในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้เป็นบุคคลที่ต้องได้รับการบำบัดรักษา

(1) มีภาวะอันตราย

(2) มีความจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษา

มาตรา 25 ผู้รับผิดชอบดูแลสถานที่คุมขังหรือสถานสงเคราะห์ หรือพนักงานคุมประพฤติ พบบุคคลที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่ มีพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าบุคคลนั้นมีลักษณะตามมาตรา 22 ให้ดำเนินการส่งตัวบุคคลผู้นั้นไปยังสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษาซึ่งอยู่ใกล้โดยไม่ชักช้า เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นตามมาตรา 27

มาตรา 27 ให้แพทย์อย่างน้อยหนึ่งคนและพยาบาลอย่างน้อยหนึ่งคนที่ประจำสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษา ตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นบุคคลที่มีการนำส่งตามมาตรา 24 มาตรา 25 หรือมาตรา 26 ให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่บุคคลนั้นมาถึงสถานพยาบาลของรัฐหรือสถานบำบัดรักษา

การตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นตามวรรคหนึ่ง ให้แพทย์มีอำนาจตรวจวินิจฉัย และบำบัดรักษาเพียงเท่าที่จำเป็นตามความรุนแรงของอาการเพื่อประโยชน์แก่สุขภาพของบุคคลนั้น

ในกรณีที่ผลการตรวจตามวรรคหนึ่งปรากฏว่า บุคคลนั้นจำเป็นต้องได้รับการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการโดยละเอียดจากคณะกรรมการสถานบำบัดรักษาให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งตัวบุคคลนั้นพร้อมกับรายงานผลการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้น เพื่อเข้ารับการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการโดย ละเอียดตามมาตรา 29

หลักเกณฑ์และวิธีการในการรายงานผลการตรวจวินิจฉัยและและประเมินอาการเบื้องต้นตามวรรคสามให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา 28 กรณีที่แพทย์ตรวจพบว่าบุคคลใดมีลักษณะตามมาตรา 22 ให้ส่งตัวบุคคลนั้น พร้อมกับรายงานผลการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้น เพื่อเข้ารับการตรวจประเมินวินิจฉัยและประเมินอาการโดยละเอียดตามมาตรา 29 และให้นำความในมาตรา 27 วรรคสองและวรรคสี่มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศและลักษณะบุคลิกภาพ

ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศโดยส่วนใหญ่มักก่อให้เกิดความสนใจในวงกว้างให้แก่สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อความผิดดังกล่าวมีความรุนแรง อุกฉกรรจ์ ทารุณกรรม หรือผู้เสียหายยังเป็นเด็ก ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนจิตใจของคนในสังคม นอกจากนี้ เมื่อผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศพ้นโทษและกระทำความผิดซ้ำในคดีเดิมยิ่งก่อให้เกิดการตั้งคำถามถึงแนวทางการปฏิบัติก่อนปล่อยผู้กระทำความผิดเหล่านี้จากเรือนจำ รวมถึงการแก้ไขและการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคม ซึ่งบุคคลทั่วไปมีความเชื่อว่าผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศจะมีลักษณะที่คล้ายกัน สามารถแยกออกจากกลุ่มคนทั่วไปในสังคมได้อย่างชัดเจน เช่น ผู้ที่ข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นจะมีลักษณะไม่น่าไว้ใจและใช้ความรุนแรง เป็นต้น

มีหลายงานวิจัยในต่างประเทศที่ศึกษาถึงบุคลิกลักษณะของผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ซึ่งงานวิจัยโดยส่วนใหญ่ค้นพบว่า ในความเป็นจริงแล้วผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศมีลักษณะที่หลากหลายมาก เราไม่สามารถบอกลักษณะที่เฉพาะเจาะจงของผู้ที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด นอกจากนี้กลุ่มผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศเป็นกลุ่มที่มีความหลากหลาย ต่างจากที่คนทั่วไปคิดไว้ว่าจะต้องก้าวร้าว น่ากลัว มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง แต่กลุ่มผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศก็เหมือนกับคนทั่วไปในสังคม ไม่มีลักษณะที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัด ไม่มีช่วงอายุที่แน่นอน แต่จากงานวิจัยสามารถบอกได้เพียงว่าผู้กระทำความผิดทางเพศที่มีอายุน้อยมีอัตราการกระทำผิดซ้ำมากกว่ากลุ่มผู้กระทำผิดที่สูงอายุ[1] นอกจากนี้สภาพเศรษฐกิจและสังคมยังไม่ใช่ปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศเหมือนคดีอื่นๆ สิ่งที่ยังมีความเข้าใจผิดกันอยู่มากคือทัศนคติที่ว่าผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศเป็นผู้ที่ป่วยเป็นโรคจิตเวช โดยผู้กระทำผิดทางเพศบางรายอาจมีปัญหาด้านสุขภาพจิตจริงเช่นเดียวกับที่บุคคลทั่วไปมี เช่น อาการซึมเศร้า วิตกกังวล หรือความผิดปกติอื่นๆ แต่อาการเหล่านี้ไม่ใช่สาเหตุที่นำไปสู่การกระทำผิด

อย่างไรก็ตาม นักวิจัยหลายท่านได้ทำการศึกษาผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศและพบว่าผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศมีบุคลิกลักษณะร่วมกันหลายอย่าง ซึ่งพบว่า การถูกกระตุ้นทางเพศ ความสนใจทางเพศหรือรสนิยมทางเพศจะเบี่ยงเบนไปจากคนทั่วไป เช่น การแอบถ้ำมองผู้อื่นเปลี่ยนเสื้อผ้า หรือขณะมีเพศสัมพันธ์การทำให้ผู้อื่นเจ็บปวดหรือได้รับความอับอาย การมีเพศสัมพันธ์กับเด็กหรือการบังคับให้ผู้อื่นมีเพศสัมพันธ์กับตน มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ฯลฯ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศจะมีลักษณะการรู้คิดที่บิดเบือนหรือมีทัศนคติที่ส่งเสริมการกระทำความผิด (Cognitive Distortions or Pro-Offending Attitudes) ซึ่งผู้กระทำความผิดตระหนักดีว่าการข่มขืนกระทำชำเราไม่เพียงแค่ผิดกฎหมายแต่ยังเป็นการทำร้ายผู้อื่นให้ได้รับอันตราย อย่างไรก็ตามผู้กระทำความผิดยังคงกระทำการดังกล่าวอันเป็นผลเนื่องมาจากกระบวนการคิดที่บิดเบือนและทัศนคติที่ส่งเสริมให้เกิดการกระทำผิด เช่น ผู้กระทำความผิดอาจคิดว่าพฤติกรรมดังกล่าวไม่เป็นอันตรายรุนแรง คิดว่าผู้เสียหายรู้สึกสนุก หรือคิดว่าผู้เสียหายเป็นฝ่ายเริ่มให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ก่อน แม้กระทั่งการเชื่อว่าสมควรแล้วที่ผู้เสียหายจะถูกกระทำ โดยความคิดเหล่านี้ทำให้ผู้กระทำความผิดถือเอาว่าเป็นการอนุญาตตนเองให้สามารถมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมได้ ซึ่งกระบวนการคิดที่บิดเบือนดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เป็นปัญหา รวมถึงพฤติกรรมต่อต้านสังคมโดยทั่วไปหรือพฤติกรรมการกระทำผิดทางเพศ ทั้งนี้ได้มีการวิจัยค้นพบว่าทัศนคติที่ส่งเสริมการกระทำความผิดมีความเชื่อมโยงกับการกระทำผิดซ้ำของกลุ่มผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ[2]

มีอีกหลายลักษณะร่วมที่พบในกลุ่มผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ เช่น การขาดความเห็นใจผู้เสียหาย ความบกพร่องในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ขาดทักษะการแก้ไขปัญหาที่ดี ขาดทักษะในการควบคุม

---

[1] Karen Gelb. “Characteristics of Sex Offenders”. *Recidivism of Sex Offenders Research Paper* (January 2007) : 15.

[2] Helmus, Hanson, Babchishin and Mann. “Attitudes Supportive of Sexual Offending Predict Recidivism: A Meta-Analysis”. *Trauma, Violence, & Abuse* (2013) : 41.

และจัดการอารมณ์ มักหุนหันพลันแล่น มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม หรือบุคลิกภาพผิดปกติชนิดก้ำกึ่ง (Borderline Personality Disorder)[3] และมีแนวโน้มที่จะไม่คำนึงถึงผลลัพธ์ของการกระทำที่จะเกิดตามมา รวมถึงมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่ไม่สามารถตรวจพบได้ มีประวัติการถูกทารุณกรรม เป็นต้น ทั้งนี้หากกล่าวถึงลักษณะที่มีความเชื่อมโยงกับการกระทำผิดซ้ำในคดีเกี่ยวกับเพศ เช่น เริ่มกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศตอนอายุยังน้อย มีประวัติการถูกจับกุมในคดีเกี่ยวกับเพศ แสดงออกถึงความสนใจทางเพศที่เบี่ยงเบนไปจากปกติ มีสถานะโสด และเป็นโรคบุคลิกภาพผิดปกติแบบต่อต้านสังคม (Antisocial Personality Disorder) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีการพบว่า ความสนใจทางเพศที่เบี่ยงเบนไปจากปกติและบุคลิกภาพแบบต่อต้านสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำนายความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำทางเพศ[4]

นอกจากนี้ ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาในด้านอื่นๆอีกมาก ที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องเพศ เช่น มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดปัญหาด้านสุขภาพจิต (อาการวิตกกังวลและอาการซึมเศร้า) อย่างไรก็ตามยังไม่พบว่าปัญหาเหล่านี้สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำทางเพศ[5] จากการวิจัยด้านลักษณะนิสัย/บุคลิกภาพของผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศโดยใช้เครื่องมือทางจิตวิทยา MMPI-2 พบว่า ผู้ต้องขังส่วนมากมีปัญหาด้านอารมณ์ความรู้สึก มีแนวโน้มหมกมุ่นอย่างมากเกี่ยวกับร่างกาย มีอาการทางกายที่ส่งผลมาจากภาวะทางอารมณ์ (Psychosomatic symptoms) มีแนวโน้มหลงตัวเอง ชอบตำหนิหรือวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น และมีความกังวลเกินจริงเกี่ยวกับสุขภาพของตนเอง[6] ดังนั้นแล้ว จึงควรเฝ้าระวังการเกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตและสุขภาพกายของผู้ต้องขังกลุ่มนี้ ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่าผู้ต้องขังที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศส่วนใหญ่ไม่ได้เกิดจากอาการทางจิตหรือการเจ็บป่วยด้วยโรคทางจิตเวช แต่เป็นเพราะความเบี่ยงเบนด้านบุคลิกภาพและความสนใจทางเพศ รวมถึงความบกพร่องของทักษะบางอย่างในชีวิตประจำวัน

เนื่องจากผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศมีสาเหตุการกระทำผิดที่หลากหลาย เป็นระดับปัจเจกบุคคลและค่อนข้างซับซ้อน การพัฒนาแก้ไขผู้ต้องขังกลุ่มนี้จึงควรพิจารณาให้ครอบคลุมในหลายด้าน เช่น การให้ความรู้ด้านกฎหมาย การพัฒนาทักษะด้านการควบคุมอารมณ์และความยับยั้งชั่งใจ การพัฒนาทักษะด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเหมาะสม การให้ความรู้ด้านศีลธรรม/จริยธรรม และการให้คำปรึกษารายบุคคล เพื่อให้ผู้ต้องขังกลุ่มนี้สามารถใช้ชีวิตภายหลังพ้นโทษได้อย่างปกติสุข นอกจากนี้ การประเมินพฤติกรรมและบุคลิกภาพ รวมถึงการคัดกรองภาวะสุขภาพจิตของผู้ต้องขังกลุ่มนี้ก่อนปล่อยพ้นโทษเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่อาจจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ค้นพบปัจจัยเสี่ยงต่างๆ เพื่อช่วยลดอัตราการกระทำผิดซ้ำและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมต่อไป

---

[3] Sigler. “Risk and Prevalence of Personality Disorder in Sexual Offenders”. *CUNY Academic Works*. (2017) :16-21.

[4] Hanson and Morton-Bourgon. “The Characteristic of Persistent Sexual Offenders : A meta-analysis of recidivism studies”. Journal of Consulting and Clinical Psychology. (2006): 1154-1159.

[5] Hanson and and Bussiere. “Predicting Relapse: A meta-analysis of sexual offender recidivism studies”. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, (1998) : 348 –362.

[6] Petruccelli, Santilli, Petruccelli and Risio. “T06-P-08 Personality Traits of Sex Offenders”. Sexologies. (2008): 100.

กลุ่มผู้ต้องขังกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศที่มีความจำเป็นต้องได้รับการตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สภาพจิต เพื่อใช้ประกอบการพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษ

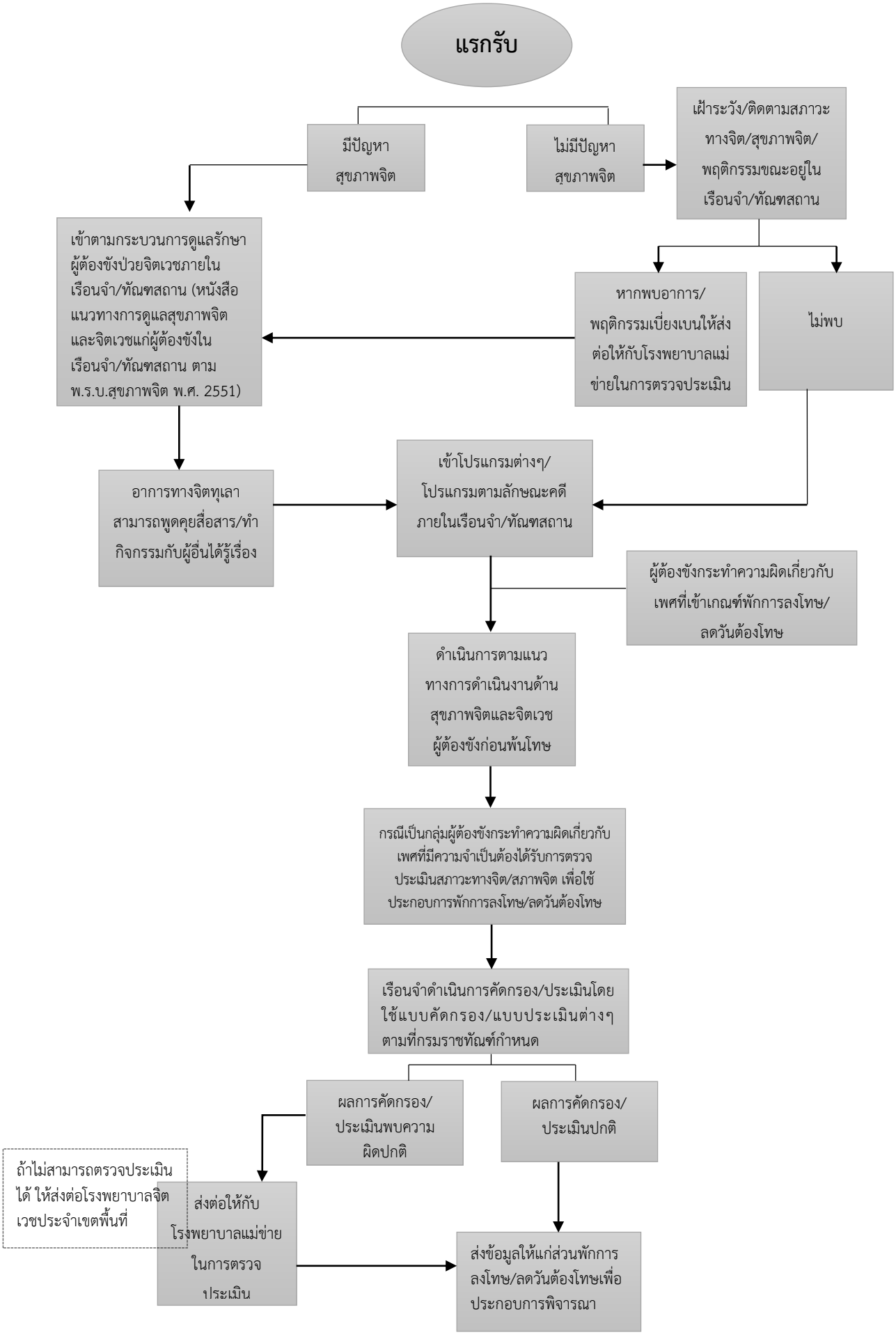
1. ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 279,285 ศาลพิพากษาตามมาตรา 277, 279

กลุ่มผู้ต้องขังกลุ่มนี้คือ กลุ่มที่มีพฤติการณ์กระทำชำเรา รุมโทรม อนาจาร และผู้เสียหายมีอายุไม่เกิน 15 ปี และไม่ยินยอม หรือเป็นผู้สืบสันดาน/อยู่ในความดูแล **โดยเฉพาะอย่างยิ่ง**หากผู้เสียหายอายุไม่เกิน 13 ปี โดยผู้ต้องขังมีอายุขณะกระทำผิดตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป และมีอายุห่างจากผู้เสียหายอย่างน้อย 5 ปี ซึ่งผู้ต้องขังมีลักษณะถูกกระตุ้นเร้าด้วยจินตนาการทางเพศกับเด็กที่ยังไม่ถึงวัยเจริญพันธุ์

2. มีพฤติการณ์รุมโทรม ใช้ความรุนแรง ข่มขู่โดยใช้กำลังบังคับขู่เข็ญผู้อื่น หรือเป็นคดีอุกฉกรรจ์

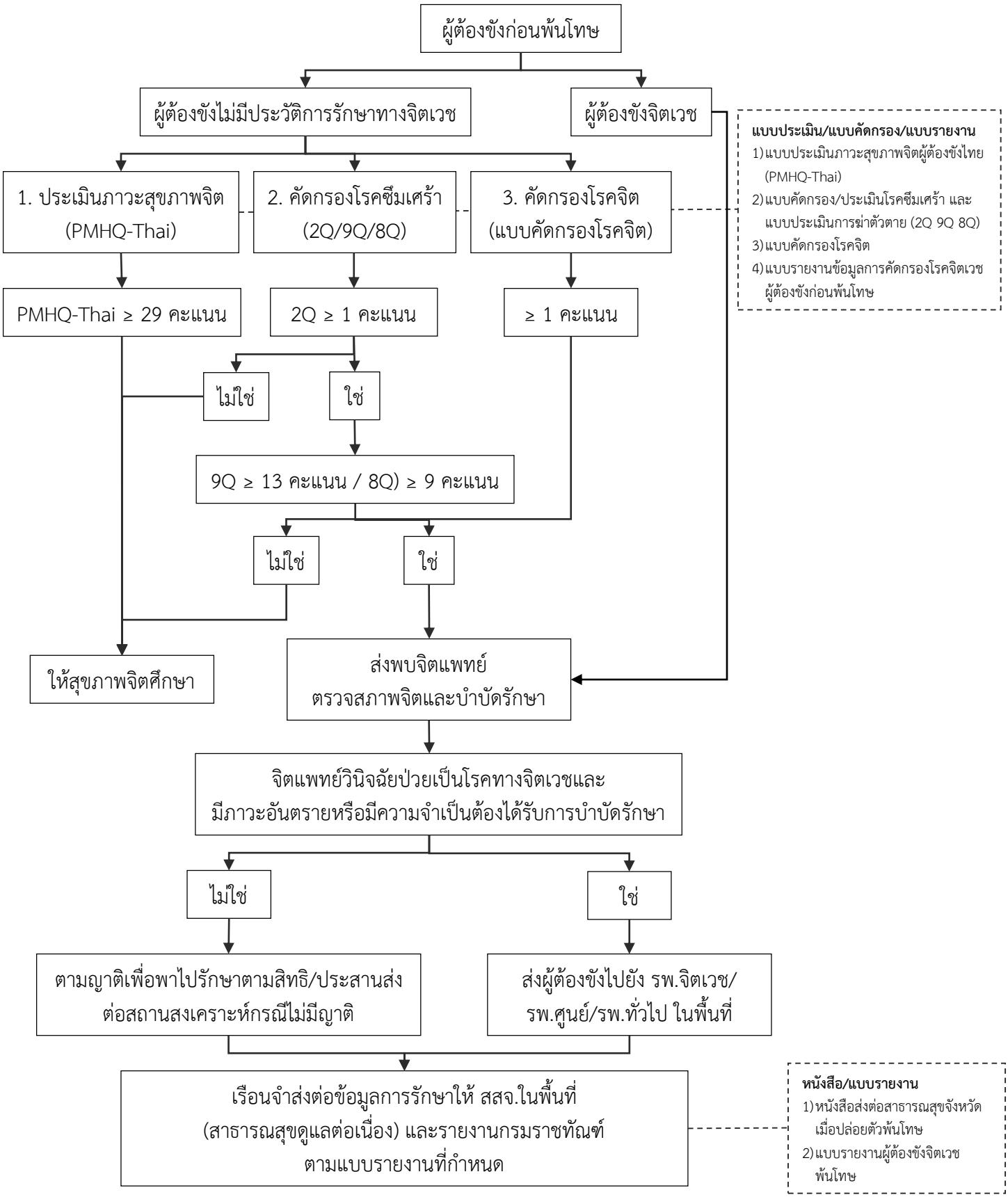
3. มีประวัติเจ็บป่วยด้วยโรคจิตเวช หรือป่วยด้วยโรคทางจิตเวชขณะอยู่ภายในเรือนจำ/ทัณฑสถาน

แผนผังการให้ตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิต

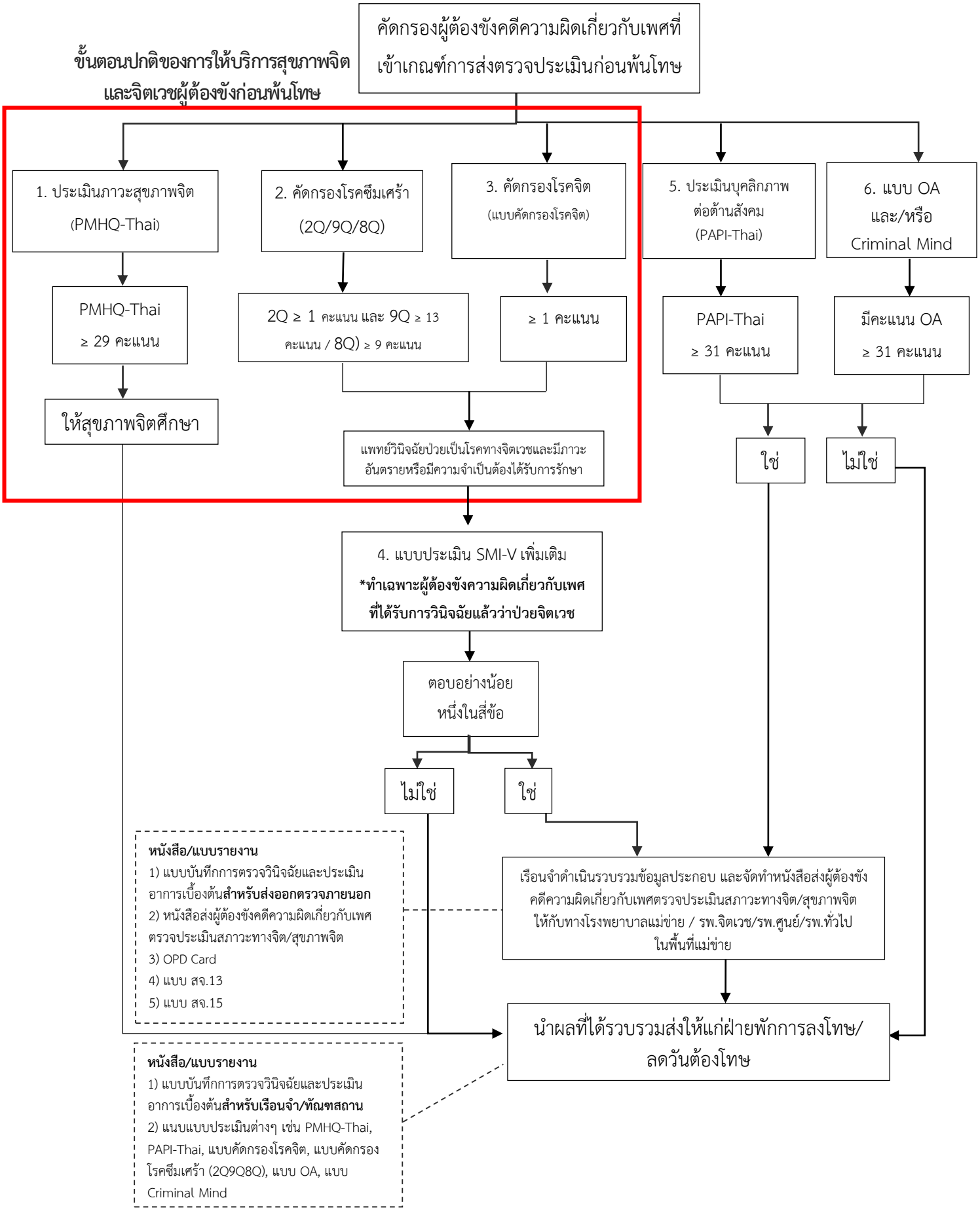

แผนผังการให้บริการสุขภาพจิตและจิตเวชผู้ต้องขังก่อนพ้นโทษ*

สำหรับเรือนจำ/ทัณฑสถาน

แผนผังการคัดกรองผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศเพื่อส่งตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิต

การดำเนินขั้นตอนต่อผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ

ขั้นตอนดำเนินการต่อผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ	เอกสาร
<u>แรกรับ</u> **ไม่มีประวัติ** 1. เจ้าหน้าที่เรือนจำสอบถามประวัติทั่วไปและประวัติการกระทำผิดตามขั้นตอนทั่วไปของการจำแนกพร้อมบันทึกลงในแฟ้มผู้ต้องขัง 2. ประเมินสภาวะทางจิต/สภาพจิตเบื้องต้นโดยใช้แบบคัดกรอง/แบบประเมินตามข้อ 5 – 9 เพื่อเก็บเป็นประวัติการประเมินสภาวะทางจิต/สภาพจิตเบื้องต้นในแฟ้มประวัติผู้ต้องขัง ในกรณีที่พบสัญญาณบ่งชี้ถึงอาการทางจิต/ความผิดปกติให้ดำเนินการตามขั้นตอนของการนำผู้ต้องขังป่วยจิตเวชพบจิตแพทย์เพื่อดำเนินการรักษาต่อไป 3. หากไม่พบอาการทางจิต ให้ทางเจ้าหน้าที่/อาสาสมัครเรือนจำคอยเฝ้าระวัง/สอดส่องสภาวะทางจิต/สภาพจิต/พฤติกรรมระหว่างอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน หากมีอาการ/ความผิดปกติ/พฤติกรรมอันตราย เช่น ก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท เก็บตัว ให้ทำบันทึกเพื่อส่งประเมินต่อไป 4. หากเจ้าหน้าที่เรือนจำ/ทัณฑสถานสามารถทำแบบ Criminal Mind เพิ่มเติมได้ ควรดำเนินการเพิ่มเติม เนื่องจากเป็นข้อมูลสำหรับใช้ประกอบการตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิตให้กับทางจิตแพทย์/นักจิตวิทยา **มีประวัติ** 1. เจ้าหน้าที่เรือนจำสอบถามประวัติทั่วไปและประวัติการกระทำผิดตามขั้นตอนทั่วไปของการจำแนก 2. กรณีที่มีภาวะอันตราย/แสดงอาการทางจิตและความผิดปกติให้เห็นเด่นชัด หรือผู้ต้องขังมีประวัติการรักษาหรือมีการรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง ให้ดำเนินการตรวจประเมินทุกราย หากญาติมีประวัติการรับประทานยาทางจิตเวชให้นำมายื่นให้กับทางเรือนจำเพื่อดำเนินการรักษาอย่างต่อเนื่อง 3. กรณีที่ไม่มีอาการรุนแรง หรืออาการทุเลาลงแล้วนั้น ให้ทางเรือนจำตรวจประเมินเบื้องต้น และลงประวัติใน OPD Card เพื่อคอยเฝ้าสังเกตอาการระหว่างอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน	1. แบบจำแนก 2. OPD Card 3. รท 101 4. ประวัติการรักษาจิตเวชจากญาตินำมาให้ (ถ้ามี) 5. แบบ สจ.2 (แบบคัดกรอง PMHQ) 6. แบบคัดกรองโรคจิต 7. แบบ สจ.8 8. แบบ สจ.9 9. แบบประเมิน EQ 10. แบบ Criminal Mind ส่วนที่ 1 (Optional)
<u>ระหว่างต้องโทษ</u> 1. เจ้าหน้าที่/ผู้ช่วยเหลือคอยสังเกตระหว่างอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถานหากพบว่าผู้ต้องขังกลุ่มนี้มีสัญญาณบ่งชี้ถึงอาการทางจิต/ความผิดปกติ หรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ให้นำส่งพบจิตแพทย์/นักจิตวิทยาเพื่อเข้ากระบวนการประเมินรักษา และบันทึกลงในประวัติต่อไป **สำหรับผู้ต้องขังที่ป่วยจิตเวชที่มีอาการทุเลา สามารถพูดคุยสื่อสารได้ และไม่มีพฤติกรรมที่อาจเป็นอันตรายต่อตนเองและบุคคลอื่น ให้เข้ารับการอบรมโปรแกรมลักษณะเฉพาะคดี <u>และ/หรือ</u>หลักสูตรอื่นๆในเรือนจำ/ทัณฑสถานที่เหมาะสม และรับประทานยาอย่างต่อเนื่อง** และควรให้ผู้ต้องขังพบจิตแพทย์เป็นประจำตามเวลานัด เพื่อให้ได้รับการบำบัดรักษาอย่างต่อเนื่อง	1. ใบประกาศนียบัตรหลังเข้ารับการอบรม 2. OPD Card 3. แบบ สจ.13

การดำเนินขั้นตอนต่อผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ (ต่อ)

ขั้นตอนดำเนินการต่อผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ	เอกสาร
ระหว่างต้องโทษ (ต่อ) 2. สำหรับผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศที่ไม่มีอาการทางจิต และไม่เจ็บป่วยด้วยโรคจิตเวชให้เข้ารับการอบรมในโปรแกรมลักษณะเฉพาะคดีเพศ และ/หรือหลักสูตรอื่นๆในเรือนจำ/ทัณฑสถานที่เหมาะสม	1. ใบประกาศนียบัตรหลังเข้ารับการอบรม 2. OPD Card 3. แบบ สจ.13
ก่อนพ้นโทษ 1. ให้ทางเรือนจำ/ทัณฑสถานสำรวจผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศที่เข้าเกณฑ์พักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษทุก 6 เดือน หากพบผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศที่เข้าเกณฑ์กลุ่มผู้ต้องขังกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศที่มีความจำเป็นต้องได้รับการตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สภาพจิตให้ดำเนินการดังนี้ 1.1 ดำเนินการตามแนวทางการคัดกรองโรคจิตเวชผู้ต้องขังก่อนพ้นโทษ หากพบอาการทางจิต/ความผิดปกติให้ส่งพบจิตแพทย์เพื่อประเมินอาการทุกราย (ตามหนังสือกรมราชทัณฑ์ ด่วนที่สุด ที่ ยธ 0708.6/36555 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2559) (แบบประเมินตามข้อ 2 – 3) 1.2 เรือนจำ/ทัณฑสถานดำเนินการทำแบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังก่อนได้รับการปล่อยตัว (Offender Risk Assessment : OA) และ/หรือแบบทดสอบความเป็นอาชญากรแบบก่อนปล่อย (Criminal Mind ส่วนที่ 3) ทุกราย 1.3 เรือนจำ/ทัณฑสถานดำเนินการทำแบบประเมินลักษณะบุคลิกภาพต่อต้านสังคมของผู้ต้องขังไทย (Prisoner Antisocial Personality Inventory : PAPI-Thai) ทุกราย 2. หากไม่พบอาการทางจิตจากการคัดกรองเบื้องต้นให้เรือนจำ/ทัณฑสถานจัดทำแบบบันทึกการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นสำหรับเรือนจำทัณฑสถานเพื่อเป็นข้อมูลส่งให้แก่ฝ่ายพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษ 3. ในกรณีที่ผู้ต้องขังความผิดเกี่ยวกับเพศป่วยด้วยโรคจิตเวชหรือมีอาการทางจิตให้เรือนจำ/ทัณฑสถานดำเนินการทำแบบประเมิน SMI-V เพิ่มเติมและจัดทำแบบบันทึกการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นสำหรับส่งออกตรวจภายนอก และสรุปพฤติการณ์คดีโดยละเอียดเพื่อแนบให้โรงพยาบาล พร้อมจัดทำหนังสือส่งผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิตให้กับทางโรงพยาบาลแม่ข่ายตามแบบในข้อ 11 **ในกรณีที่โรงพยาบาลแม่ข่ายไม่สามารถตรวจให้ได้ ให้ทางเรือนจำ/ทัณฑสถานประสานกับโรงพยาบาล สังกัดกรมสุขภาพจิต ตามขอบเขตพื้นที่การให้บริการ** 4. นำผลตรวจประเมินที่ได้จากข้อ 3. ส่งให้แก่ฝ่ายพักการลงโทษ/ลดวันต้องโทษเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาต่อไป	**ส่วนของเจ้าหน้าที่เรือนจำ** 1. OPD Card 2. แบบ สจ.13 3. แบบ สจ.16 (2Q 9Q 8Q) 4. แบบคัดกรองโรคจิต (ตามแนวทางการคัดกรองโรคจิตเวชผู้ต้องขังก่อนพ้นโทษ) 5. แบบ สจ.15 6. แบบประเมิน OA 7. แบบประเมิน SMI-V 8. แบบประเมินลักษณะบุคลิกภาพต่อต้านสังคมของผู้ต้องขังไทย (Prisoner Antisocial Personality Inventory : PAPI-Thai) 9. แบบประเมิน Criminal Mind ส่วนที่ 3 (Optional) 10. แบบบันทึกการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้น 11. หนังสือส่งผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิต **ส่วนของโรงพยาบาล** 1. แบบประเมิน IQ 2. การประเมิน MSE 3. แบบประเมินบุคลิกภาพ 4. แบบประเมินอื่นๆตามความเหมาะสม

ขอบเขตพื้นที่การให้บริการของโรงพยาบาลสังกัดกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

หน่วยงาน	พื้นที่รับผิดชอบ
สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์	**- พื้นที่ในความรับผิดชอบ(เขต)** ได้แก่ ตลิ่งชัน ทวีวัฒนา หนองแขม บางบอน ภาษีเจริญ บางแค บางพลัด **- พื้นที่รับผิดชอบ(จังหวัด)** ได้แก่ สุพรรณบุรี ราชบุรี นครปฐม กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม
สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา	**- พื้นที่ในความรับผิดชอบ(เขต)** ได้แก่ พระนคร ป้อมปราบฯ สัมพันธวงศ์ บางรัก ปทุมวัน ดุสิต ดินแดง ห้วยขวาง พญาไท ราชเทวี วังทองหลาง คลองสาน สวนหลวง พระโขนง ประเวศ วัฒนา คลองสามวา บางนา สาธร มีนบุรี ลาดกระบัง หนองจอก บึงกุ่ม บางกะปิ คันนายาว สะพานสูง บางกอกน้อย คลองเตย ธนบุรี ยานนาวา ทุ่งครุ จอมทอง บางขุนเทียน ราษฎร์บูรณะ บางคอแหลม บางกอกใหญ่ **- พื้นที่รับผิดชอบ(จังหวัด)** ได้แก่ สมุทรปราการ จันทบุรี ชลบุรี ระยอง
โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์	**- พื้นที่รับผิดชอบ(จังหวัด)** ได้แก่ ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์
โรงพยาบาลจิตเวชนครราชสีมาราชนครินทร์	**- พื้นที่รับผิดชอบ(จังหวัด)** ได้แก่ สุรินทร์ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ
โรงพยาบาลจิตเวชนครพนมราชนครินทร์	**- พื้นที่รับผิดชอบ(จังหวัด)** ได้แก่ นครพนม สกลนคร บึงกาฬ
โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์	**- พื้นที่รับผิดชอบ(จังหวัด)** ได้แก่ ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ตราด
โรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ราชนครินทร์	**- พื้นที่รับผิดชอบ(จังหวัด)** ได้แก่ กำแพงเพชร พิจิตร นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท
โรงพยาบาลจิตเวชสงขลาราชนครินทร์	**- พื้นที่รับผิดชอบ(จังหวัด)** ได้แก่ สงขลา พัทลุง ตรัง สตูล ยะลา ปัตตานี นราธิวาส
โรงพยาบาลจิตเวชเลยราชนครินทร์	**- พื้นที่รับผิดชอบ(จังหวัด)** ได้แก่ เลย หนองบัวลำภู หนองคาย อุดรธานี
โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์	**- พื้นที่รับผิดชอบ(จังหวัด)** ได้แก่ อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ ยโสธร อุบลราชธานี มุกดาหาร
โรงพยาบาลสวนสราญรมย์	**- พื้นที่รับผิดชอบ(จังหวัด)** ได้แก่ นครศรีธรรมราช ชุมพร สุราษฎร์ธานี ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่
โรงพยาบาลสวนปรุง	**- พื้นที่รับผิดชอบ(จังหวัด)** ได้แก่ ตาก พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง น่าน พะเยา เชียงราย แพร่
โรงพยาบาลศรีธัญญา	**- พื้นที่ในความรับผิดชอบ(เขต)** ได้แก่ จตุจักร ลาดพร้าว หลักสี่ บางซื่อ ดอนเมือง บางเขน สายไหม **- พื้นที่รับผิดชอบ (จังหวัด)** ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี อ่างทอง สระบุรี ลพบุรี นครนายก

ข้อมูลจาก สถาบันกัลยาณ์ราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (มิถุนายน ๒๕๕๘)

ภาคผนวก

แบบประเมินภาวะสุขภาพจิตสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำไทย

(Prisoner Mental Health Questionnaire: PMHQ – Thai)

วัน เดือน ปี ที่ทำแบบประเมิน...../...../.....

เพศ..... อายุ.....ปี การศึกษา.....

สถานภาพสมรส ❑ โสด ❑ อยู่ด้วยกัน ❑ แยกกันอยู่ ❑ หม้าย

คดี..... อาชีพก่อนเข้าเรือนจำ..... จำมาแล้ว.....ปี.....เดือน

กำหนดโทษ ❑ ระหว่างพิจารณาคดี ❑ ระหว่างอุทธรณ์ - ฎีกา

❑ คดีเด็ดขาดตัดสินโทษ.....ปี.....เดือน

อยู่กองงาน.....

คำชี้แจง

ในช่วงระยะเวลา 1 เดือนที่ผ่านมาจนถึงวันนี้ ให้คุณสำรวจว่าคุณมีอาการ ความรู้สึก และพฤติกรรมต่อไปนี้บ้างหรือไม่ ตั้งแต่ระดับไม่เลย บางครั้ง ค่อนข้างบ่อย และบ่อยมาก โดยทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด (กรุณาทำให้ครบทุกข้อ มีทั้งหมดจำนวน 24 ข้อ)

อาการ ความรู้สึก และพฤติกรรม	ไม่เลย	บางครั้ง	ค่อนข้างบ่อย	บ่อยมาก
1. คุณรู้สึกอยากร้อง หรือตะโกนดังๆ เพื่อระบายความอึดอัดคับแค้นใจ				
2. คุณรู้สึกเศร้า เสียใจ จนทำให้คุณไม่มีความสุขกับการใช้ชีวิตในเรือนจำ				
3. คุณรู้สึกน้อยใจ เสียใจ ในโชคชะตาของตนเองที่ต้องมาใช้ชีวิตอยู่ในเรือนจำเช่นทุกวันนี้				
4. คุณรู้สึกท้อแท้สิ้นหวังในชีวิต				
5. ระยะนี้คุณเกิดความรู้สึกกลัว และหวาดระแวงการใช้ชีวิตในเรือนจำโดยไม่มีเหตุผล				
6. คุณรู้สึกสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง				
7. คุณรู้สึกว่าตนเองมักมีอาการกระวนกระวายหรือกระสับกระส่าย				
8. พักนี้คุณรู้สึกปวดเมื่อยบริเวณต้นคอ หลังหรือไหล่มากกว่าปกติ				
9. พักนี้คุณมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพร่างกายหรือมีการเจ็บป่วย				
10. ระยะนี้คุณรู้สึกเป็นห่วงและวิตกกังวลในเรื่องบางเรื่องมากกว่าปกติ				

-สงวนลิขสิทธิ์-

หากประสงค์จะนำแบบวัดนี้ไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยหรือเผยแพร่โปรดติดต่อกรมราชทัณฑ์

อาการ ความรู้สึก และพฤติกรรม	ไม่เลย	บางครั้ง	ค่อนข้างบ่อย	บ่อยมาก
11. คุณรู้สึกว่าพักนี้คุณมักมีอารมณ์หงุดหงิดและโมโหง่ายกว่าปกติ				
12. พักนี้คุณมักมีอาการปวดหัว เวียนหัว				
13. ช่วงนี้คุณรู้สึกอ่อนเพลีย เหมือนคนไม่มีเรี่ยวแรง (ปกติไม่เคยเป็น)				
14. พักนี้คุณรู้สึกไม่อยากพูดคุยหรือสุงสิงกับเพื่อนผู้ต้องขังอื่นๆ อยากอยู่เงียบๆ คนเดียว				
15. พักนี้คุณมักมีปัญหาเกี่ยวกับการนอน เช่น นอนไม่หลับ หลับยาก หลับๆ ตื่นๆ ตื่นเร็ว/เช้ากว่าปกติ หรือตื่นขึ้นมาแล้วรู้สึกอ่อนเพลียเหมือนนอนไม่เต็มอิ่ม				
16. ช่วงนี้คุณรู้สึกเพลียง่าย ไม่อยากทำอะไร อยากนอนอย่างเดียว				
1.7 ระยะนี้คุณมักมีอาการจุกเสียด แน่นท้อง หรือท้องอืดท้องเฟ้อ				
18. พักนี้คุณมักคิดวกไปวนมาแต่เรื่องเดิมๆ ที่ทำให้คุณไม่สบายใจ แต่ก็ไม่สามารถหยุดคิดได้				
19. พักนี้คุณมักมีอาการหลงลืมง่าย จนตนเองหรือเพื่อนผู้ต้องขังคนอื่นสังเกตเห็น				
20. คุณรู้สึกว่าชีวิตของคุณมักมีแต่เรื่องไม่ดีเกิดขึ้น				
21. พักนี้คุณรู้สึกเบื่อหน่ายกับการใช้ชีวิตอยู่ในเรือนจำจนไม่อยากมีชีวิตอยู่ต่อไป				
22. คุณรู้สึกผิดอยู่ตลอดเวลา				
23. พักนี้คุณมีปากเสียงกับผู้ต้องขังคนอื่นบ่อยกว่าปกติ				
24. พักนี้คุณมักระบายออกโดยการทำให้ตนเองได้รับความเจ็บปวด เช่น ชกกำแพง กรีดแขน โขกศีรษะ				

-สงวนลิขสิทธิ์-
หากประสงค์จะนำแบบวัดนี้ไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยหรือเผยแพร่โปรดติดต่อกรมราชทัณฑ์

การแปลผลแบบประเมินภาวะสุขภาพจิตสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำไทย
(Prisoner Mental Health Questionnaire: PMHQ – Thai)

การแปลผล

ตอบ	ไม่เลย	=	0	คะแนน
	บางครั้ง	=	1	คะแนน
	ค่อนข้างบ่อย	=	2	คะแนน
	บ่อยมาก	=	3	คะแนน
คะแนนรวม	0-28 คะแนน	=		สุขภาพจิตปกติ
	29 คะแนนขึ้นไป	=		มีปัญหาสุขภาพจิต

แบบคัดกรองโรคจิต

อาการที่พบเห็น	จากสัมภาษณ์คนใกล้ชิด	
	ไม่มี(0)	มี(1)
1.พูดเพ้อเจ้อ		
2.แต่งกายที่มีลักษณะแปลกไม่เหมาะสม		
3.ก้าวร้าว วุ่นวาย ทำร้ายผู้อื่น		
4.แยกตัวเองออกจากสังคม ไม่สุงสิงกับใคร		
5.หวาดระแวงโดยไม่มีเหตุผล		
6.คิดว่าตนเองมีความสามารถพิเศษกว่าคนธรรมดา		
7.หูแว่วหรือเห็นภาพหลอน		
8.มีพฤติกรรมอื่นๆ ที่ผิดปกติจากคนทั่วไป		
คะแนนรวม		

อาการที่พบเห็น	จากสัมภาษณ์ผู้ป่วย	
	ไม่มี(0)	มี(1)
1.หวาดระแวงโดยไม่มีเหตุผล		
2.คิดว่าตนเองมีความสามารถพิเศษกว่าคนธรรมดา		
3.หูแว่วหรือเห็นภาพหลอน		
คะแนนรวม		

คะแนนรวมทั้งหมด	

การแปลผลและการให้คะแนน

<u>การให้คะแนน</u> แบบคัดกรองโรคจิตทั้งหมด จำนวน 11 ข้อ ดังนี้

ตอบ	ไม่มี	ให้	0	คะแนน
ตอบ	มี	ให้	1	คะแนน

<u>การแปลผล</u> เมื่อรวมคะแนนทุกข้อแล้ว ได้คะแนน 1 คะแนนขึ้นไปให้สงสัยว่าเป็นโรคจิต

<u>คู่มือการใช้แบบคัดกรองโรคจิต</u>

โรคจิต หรือตามความเข้าใจของชาวบ้านว่า ผีบ้า บ้า ภายใน 1 เดือนจนถึงปัจจุบัน มีอาการเหล่านี้หรือไม่(มีอาการอย่างน้อย 6 เดือน และอาการที่เกิดขึ้นต้องมีอาการติดต่อกัน 1 เดือน)

แบบสัมภาษณ์ญาติหรือบุคคลใกล้ชิด

<u>1.พูดเพ้อเจ้อ</u> หมายถึง ลักษณะการพูดที่ผิดปกติข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1.1 พูดคนเดียวไปเรื่อยๆ

1.2 เปลี่ยนเรื่องพูดไปเรื่อยๆ เนื้อหาไม่สัมพันธ์กัน

1.3 พูดมากหรือพูดเร็วกว่าปกติ

<u>2.แต่งตัวที่มีลักษณะแปลกไม่เหมาะสม</u> ได้แก่ ความผิดปกติของการแต่งกายข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

2.1 สวมเสื้อผ้าที่สกปรกโดยไม่ยอมเปลี่ยนหรือเปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่วันละหลายๆ ครั้ง

2.2 ไม่สนใจความสะอาดของร่างกาย เช่น ไม่อาบน้ำ หนวดเครา หรือผมเผ้ารุงรังสกปรก มีคราบไคลตามตัว หรืออาบน้ำบ่อยๆ

2.3 แก้ผ้าในที่สาธารณะ

2.4 ใส่เสื้อผ้าสีฉูดฉาด และแต่งตัวด้วยเครื่องประดับมากกว่าเดิมจนผิดกาลเทศะ เช่น แต่งชุดลิเกซึ่งไม่ใช่งานเทศกาลต่างๆ

<u>3.ก้าวร้าว วุ่นวาย ทำร้ายผู้อื่น</u> ได้แก่ การอาละวาด ทำลายข้าวของ ทำร้ายผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผล

<u>4.แยกตัวเองออกจากสังคม</u> ไม่สุงสิงกับใคร หมายถึง พฤติกรรม ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

4.1เก็บตัวอยู่แต่ในห้อง

4.2 แยกตัวเองอยู่คนเดียว ไม่สุงสิงกับใคร

<u>5.หวาดระแวงโดยไม่มีเหตุผล</u> มีพฤติกรรมข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

5.1 หวาดระแวงกลัวคนจะมาปองร้ายหรือทำร้าย

5.2 คิดว่าตนเองถูกกลั่นแกล้งหรือถูกจับผิด

5.3 ระแวงว่ามีคนคอยติดตาม

5.4 มีความคิดมีอำนาจบางอย่างมาบังคับ

5.5 คิดว่าคนรอบข้างมักนินทาหรือพูดถึงตนเอง

5.6 มีความเชื่อหรือมีความคิดที่ไม่มีเหตุผลและไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรม

5.7 สะสมอาวุธไว้ป้องกันตัวจากความระแวง

<u>6.คิดว่าตนเองมีความสามารถพิเศษกว่าคนธรรมดา</u> ได้แก่

6.1 เป็นผู้วิเศษ มีอิทธิฤทธิ์

6.2 คิดว่าตนเองร่ำรวย แจกจ่ายเงิน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

6.3 คิดว่าตนเองเป็นบุคคลสำคัญหรือมีความสัมพันธ์กับผู้สูงศักดิ์

<u>7.หูแว่วหรือเห็นภาพหลอน</u>

7.1 ได้ยินเสียงโดยไม่เห็นตัวตนพูด หรือได้ยินเสียงเพียงคนเดียว

7.2 เห็นภาพที่คนอื่นไม่ทันเห็น

7.3 พูดคนเดียวเหมือนกับโต้ตอบใคร

7.4 ทำตามเสียงแว่วที่สั่ง

<u>8.มีพฤติกรรมอื่นที่ผิดปกติจากคนทั่วไป</u>

8.1 หัวเราะหรือร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล

8.2 อารมณ์เปลี่ยนไปมา

8.3 กราบไหว้บ่อยโดยไม่มีเหตุผล

8.4 เก็บสะสมสิ่งของที่ไม่มีประโยชน์ เช่น เศษขยะ เศษกระป๋อง เศษขวด ฯลฯ

ตัวอย่างหนังสือส่งผู้ต้องขังคดีความผิดเกี่ยวกับเพศตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิต
สำหรับเรือนจำ/ทัณฑสถาน

ที่ (รหัสหน่วยงาน)/.....

เรือนจำ/ทัณฑสถาน.....
ที่อยู่.....

..... พฤษภาคม 2562

เรื่อง ขอส่งผู้ต้องขังมาตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิตเพื่อรับการรักษา

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาล.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เวชระเบียนผู้ต้องขัง (OPD Card)
๒. แบบฟอร์มการติดตามผลการบำบัดรักษาผู้ต้องขังจิตเวชตาม พ.ร.บ.สุขภาพจิต ๒๕๕๑ (สจ.๑๓)
๓. แบบคัดกรอง/ประเมินโรคซึมเศร้าและแบบประเมินการฆ่าตัวตาย (๒Q ๙Q ๘Q)
๔. แบบคัดกรองโรคจิต
๕. แบบประเมิน SMI-V
๖. แบบประเมิน Criminal Mind ส่วนที่ ๓
๗. แบบบันทึกการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้น

ด้วยผู้ต้องขัง (ชื่อ-นามสกุล).....ความผิดฐาน.....
กำหนดโทษ.....มีความจำเป็นต้องได้รับการตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิต เพื่อประโยชน์ในการวินิจฉัยและให้ผู้ต้องขังได้รับการรักษา โดยมีข้อมูลผู้ต้องขังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ – ๗

เรือนจำ/ทัณฑสถาน..... จึงได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ฯ ควบคุมตัวผู้ต้องขัง (ชื่อ-นามสกุล).....มาเข้ารับการตรวจประเมินสภาวะทางจิต/สุขภาพจิต ที่โรงพยาบาล/สถาบัน..... ในวันที่..... .....พร้อมกับพฤติการณ์แห่งคดี ทั้งนี้ ผลการตรวจวินิจฉัย/ตรวจรักษาเป็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้ทราบด้วย เพื่อจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดรับผู้ต้องขังดังกล่าวไว้รักษาด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)
ผู้บัญชาการเรือนจำ...../ผู้อำนวยการทัณฑสถาน.....

สถานพยาบาลเรือนจำ/ทัณฑสถาน.....(ชื่อ/สกุล ผู้รับผิดชอบ)
โทรศัพท์...../โทรสาร.....

แบบ สจ.8

แบบประเมินสภาพผู้ต้องขังจิตเวชในเรือนจำ/ทัณฑสถาน

ชื่อ-สกุลผู้ป่วย.....**อายุ**.....**ปี HN (ถ้ามี)**.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. คดี ระบุ..... การดำเนินคดี ☐ อยู่ระหว่างดำเนินคดี ☐ ตัดสินแล้ว ระบุโทษ.....
2. ผู้นำส่ง ☐ ศาล ระบุ.....☐ เรือนจำ/ทัณฑสถาน (กรณีรับส่งต่อ จากเรือนจำ/ทัณฑสถานไหน) ระบุ.....
3. ผู้ให้ข้อมูล ☐ ผู้ป่วย ☐ ญาติ ระบุ.....ผู้นำส่ง ระบุ.....

ส่วนที่ 2 ประวัติการเจ็บป่วย

1. ประวัติความเจ็บป่วยในปัจจุบัน.....
   .....
2. ประวัติความเจ็บป่วยในอดีต
   - 2.1. การเจ็บป่วยทางจิต ☐ ไม่มี ☐ มี ระบุ
     การวินิจฉัย.....ระยะเวลาเจ็บป่วย.....ปี รับยาที่โรงพยาบาล.....
     การรักษา (ยา/ECT).....
   - 2.2. มีญาติเป็นโรคทางจิตเวช ☐ ไม่มี ☐ มี ระบุ.....
   - 2.3. การเจ็บป่วยทางกาย ☐ ไม่มี ☐ มี ระบุ.....
   - 2.4. การได้รับอุบัติเหตุ ☐ ไม่มี ☐ มี ระบุ.....
   - 2.5. การถูกทำร้ายร่างกาย ☐ ไม่มี ☐ มี ระบุ.....
   - 2.6. การผ่าตัด ☐ ไม่มี ☐ มี ระบุ.....
   - 2.7. การแพ้ยา (ยา/อาหาร) ☐ ไม่มี ☐ มี ระบุ.....
   - 2.8. การชัก ☐ ไม่มี ☐ มี ลักษณะชัก.....
     ครั้งแรกเมื่อ.....ครั้งสุดท้ายเมื่อ.....ความถี่.....ยาที่ได้รับ.....
3. การใช้สารเสพติด ☐ ไม่ใช้ ☐ ใช้ ระบุ (ชนิด/ปริมาณ/ระยะเวลา).....

ส่วนที่ 3 การประเมินสภาพผู้ป่วยด้านร่างกาย ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ (บาดแผล กระดูกหัก ต่อมไทรอยด์ ผลข้างเคียงจากยาจิตเวช เช่น พูดไม่ชัด ตัวเกร็งเดินเหมือนหุ่นยนต์ มือสั่น ผื่น เดินเซ ง่วงซึม) ระบุ.....

ส่วนที่ 4 การประเมินสภาพผู้ป่วยด้านจิตใจ

1. ลักษณะทั่วไป ความสะอาด ความร่วมมือ พฤติกรรมที่พบ ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ.....
2. ลักษณะของอารมณ์ ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ.....
3. การเคลื่อนไหวของร่างกาย ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ.....
4. ลักษณะการพูด ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ.....
5. ความคิดอยากฆ่าตัวตาย ☐ ไม่มี ☐ มี ระบุ.....
6. การรับรู้ (Perception) ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ.....
7. การรับรู้เวลา สถานที่ บุคคล ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ.....
8. ความจำ ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ.....
9. การรับรู้ภาวการณ์เจ็บป่วยทางจิต (Insight) ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ระบุ.....
10. ผลการประเมินแบบคัดกรอง/ประเมินโรคซึมเศร้า และแบบประเมินการฆ่าตัวตาย (2Q 9Q 8Q).....
11. แบบประเมินปัญหาการดื่มสุรา (AUDIT: Alcohol Use Disorder Identification Test).....

ส่วนที่ 5 การวางแผนดูแล

☐ รับยาโรงพยาบาลเดิม โดนให้ญาตินำยามาให้ที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน ☐ ส่งพบจิตแพทย์
☐ รับยาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน/พยาบาลเรือนจำรับยาจาก รพ.มาให้ ☐ ส่งพบแพทย์ทางกาย

ชื่อ/สกุล ผู้ประเมิน.....**ตำแหน่ง**.....**วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน**.....

แบบ สจ.9

แบบคัดกรองภาวะจิตเวชฉุกเฉิน

การคัดกรองภาวะจิตเวชฉุกเฉิน	การคัดกรองภาวะจิตเวชฉุกเฉิน
****หากมีอาการดังนี้ควรปรึกษาจิตแพทย์เพื่อให้การบำบัดรักษา** ☐ **มีประวัติพยายามฆ่าตัวตายมาก่อน** ☐ มีการวางแผน/ใช้วิธีรุนแรง ☐ เคยพูดไว้ว่าอยากตาย/เขียนจดหมายสั่งลา ☐ เคยลงมือ ระบุวิธี..... ☐ **มีภาวะซึมเศร้า/ปัจจัยที่เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย** ☐ **มีพฤติกรรมก้าวร้าว/รุนแรง** ☐ พูดเสียงดัง เอะอะโวยวาย/ด่าว่า/ข่มขู่ ☐ ทำร้ายตนเอง ขีดข่วน/หยิก /ตบตี /ดึงผม/ชกกำแพง/ใช้ศีรษะโขก ☐ ทำลายข้าวของ ปิดประตูเสียงดัง/ขว้างปาข้าวของ/จุดไฟเผา ☐ ท่าทางไม่เป็นมิตร/หวาดระแวง/อยู่ไม่นิ่งกระวนกระวาย/ควบคุมตนเองไม่ได้ ☐ มีหูแว่วสั่งให้ทำร้ายคนอื่น/ทำร้ายตนเอง ☐ พกอาวุธ ☐ **ภาวะสุราเป็นพิษ (เมาสุรา)** เพิ่งดื่มสุราไปไม่นาน เมา พูดไม่ชัด การทรงตัวไม่ดี เดินเซ หน้าแดง ร้อนวูบวาบ พฤติกรรมเปลี่ยนแปลง หงุดหงิด ก้าวร้าว ขาดการควบคุมทางเพศ การตัดสินใจไม่ดี สับสน หรือหมดสติ ☐ **ภาวะถอนสุราจากการหยุดหรือลดการดื่มสุรา** ☐ **ไม่รุนแรง:** มือสั่น เหงื่อแตก นอนไม่หลับ หูแว่ว ภาพหลอน กระวนกระวาย อยู่ไม่นิ่ง วิตกกังวล งุนงง ☐ **รุนแรง:** สับสน ไม่รู้วัน เวลา สถานที่ บุคคล มีไข้ มีภาวะขาดน้ำ ปัสสาวะไม่ออก มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ ชัก ☐ **ภาวะวิตกกังวลอย่างมากจนควบคุมไม่ได้** ☐ กังวลว่าจะเกิดอาการอีกหรือเป็นโรคร้าย ☐ ใจสั่น เหงื่อแตก หายใจไม่อิ่ม มือชา ตัวชารู้สึกเหมือนจะตาย มือจีบเกร็ง	☐ **มีผลข้างเคียงจากยาต้านพาร์คินสัน** ปากแห้ง คอแห้ง ตาพร่า ท้องผูก ปัสสาวะไม่ออก ☐ **มีผลข้างเคียงจากยาต้านโรคจิต** ☐ กล้ามเนื้อคอเกร็ง/คอเอียง/หลังแอ่นโค้งงอ/ตาเหลือกขึ้นข้างบน ☐ พูดไม่ชัด/ลิ้นแข็ง/กลืนลำบาก ☐ อาการพาร์คินสัน : เดินตัวแข็งเหมือนหุ่นยนต์ มือสั่น เคี้ยวปากขมุบขมิบ ☐ กระวนกระวายใจ อยู่ไม่นิ่ง ต้องขยับตัวตลอดเวลา เดินไปเดินมา ☐ ความดันโลหิตต่ำ หัวใจเต้นเร็ว ****หากมีอาการข้อ 1-4 ให้หยุดยาจิตเวช และส่งโรงพยาบาลรักษาทางกาย** **1. ภาวะพิษจากยา/ผลข้างเคียงที่รุนแรง** ☐ มีประวัติได้ยา lithium ร่วมกับคลื่นไส้/อาเจียน ถ่ายเหลว ง่วงซึม สับสน พูดไม่ชัด มือสั่น กล้ามเนื้อกระตุก อ่อนแรง เดินเซ ไข้ ชัก ☐ มีประวัติได้ยา sodium valproate ร่วมกับ มือสั่น ง่วงซึม อ่อนแรง เดินเซ เห็นภาพซ้อน สับสน ผมร่วง ผื่น CBC ผิดปกติ ชัก ตับอักเสบ ☐ มีประวัติได้ยา carbamazepine ร่วมกับง่วงซึม คลื่นไส้/อาเจียน อ่อนแรง เดินเซ เห็นภาพซ้อน สับสน ผื่นแพ้ ชัก ตับอักเสบ ดีซ่าน Steven Johnson syndrome ☐ มีประวัติได้ยา clozapine ร่วมกับ หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตต่ำ น้ำลายมาก ง่วงซึม เดินเซ ตับอักเสบ ชัก ไข้ เม็ดเลือดขาวต่ำมากกว่า 3,000/มม.^{3} agranulocytosis **2. Neuroleptic malignant syndrome** มีประวัติได้รับยาต้านโรคจิตร่วมกับไข้สูง กล้ามเนื้อเกร็ง หอบ เหงื่อแตก ปัสสาวะเป็นสีน้ำตาล ซึมลง ชัก **3. ผื่นจากการแพ้ยา** มีผื่นตามตัวและใบหน้า คัน ตา/หน้า/ตัวบวม หายใจติดขัด หอบ **4. ชัก ซึมลง หมดสติ**
การตรวจร่างกายอื่นๆ	**การตรวจทางห้องปฏิบัติการ (ถ้ามี)**
สรุปปัญหา (Problem list)	**การวางแผน/การจัดการ**

แบบ สจ.13

แบบฟอร์มการติดตามผลการบำบัดรักษาผู้ต้องขังจิตเวชตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551

ชื่อ-สกุล ผู้ป่วย..... **อายุ** ..... **ปี ปล่อยตัวเมื่อวันที่** .....

1. สภาพความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมของผู้ป่วย.....

.....

2. สัมพันธภาพระหว่างผู้ป่วยและผู้ดูแล.....

3. การดูแลสุขภาพจิต/อาการทางจิตที่พบ (ด้านยา สุขภาพจิต กิจวัตร ปรับ เตือน)

3.1 ด้านการรับประทานยาและการรักษาทางจิตเวชอย่างต่อเนื่อง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ไม่ต่อเนื่อง ☐ ต่อเนื่อง ติดตามการรักษาจากโรงพยาบาล.....

☐ จัดยาเอง ☐ ผู้อื่นจัดยาให้ ระบุ.....

☐ ผลข้างเคียงจากยา เช่น ปากคอแห้ง น้ำลายไหล แขนขาสั่น เคลื่อนไหวช้า ตัวแข็งเกร็ง ความดันโลหิตต่ำ

☐ การแก้ไขเมื่อมีผลข้างเคียง .....

☐ ทัศนคติต่อยา.....

3.2 ด้านการใช้สารเสพติด (ทั้งถูกและผิดกฎหมาย เช่น บุหรี่ สุรา กาแฟ ยาบ้า สารระเหย ยาบำรุงกำลัง ฯลฯ)

☐ ไม่ใช้ ☐ ใช้ ระบุ.....

3.3 ด้านการดูแลสุขภาพจิต/อาการทางจิตของผู้ป่วย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

3.3.1 มีความเครียดจากตัวกระตุ้น**ภายนอก**

☐ จัดการกับความเครียดได้ (เช่น หลีกเลี่ยงสถานการณ์ ประนีประนอม มีที่ปรึกษาพูดคุยด้วย)

☐ ไม่สามารถจัดการกับความเครียดได้ ระบุ.....

3.3.2 มีความเครียดจากตัวกระตุ้น**ภายใน/คิดด้านลบ**

☐ จัดการกับความเครียดได้ (เช่น คิดด้านบวก กิจกรรมผ่อนคลาย ปล่อยวาง ฯลฯ)

☐ ไม่สามารถจัดการกับความเครียดได้ ระบุ.....

3.3.3 อาการทางจิต

☐ มีการแสดงออกทางอารมณ์ ระบุ เช่น หงุดหงิด โมโหง่าย ก้าวร้าว ซึมเศร้า.....

☐ อาการเหมือนคนปกติ ☐ นอนตลอดทั้งวัน ☐ ยังมีหลงผิด ☐ ยังมีประสาทหลอน หูแว่ว

☐ พูดหัวเราะคนเดียว ☐ ซึม แยกตัว ไม่พูด ☐ ก้าวร้าว เอะอะ อาละวาด

☐ อื่นๆ .....

3.4 ด้านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เช่น การกิน นอน ขับถ่าย สุขอนามัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ทำได้เอง ☐ ทำได้แต่ต้องคอยบอก ☐ ทำไม่ได้เลย

☐ มีทำงาน ☐ ทำกิจกรรมกับครอบครัว/ชุมชนได้ ☐ อื่นๆระบุ.....

3.5 ด้านการป้องกันการกลับเป็นซ้ำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับครอบครัว และชุมชนได้

☐ ปรับตัวเข้ากับครอบครัว และชุมชนได้ เช่น สื่อสารเพื่อความเข้าใจ การให้กำลังใจ ทำกิจกรรมในชุมชน

☐ นอนหลับได้ ☐ ทำงานได้ ☐ ทำงานไม่ได้ ☐ ไม่มีงานทำ

☐ สังเกตอาการเตือนได้ (กระสับกระส่าย เครียด กังวล นอนไม่หลับ นอนมาก แยกตัวเอง)

4. การให้ความช่วยเหลือของบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่และชุมชน.....

.....

5. ปัญหา และอุปสรรคในการติดตามดูแล.....

.....

ผู้แจ้งผล..... **ตำแหน่ง**..... **โทรศัพท์**.....

หน่วยงาน..... **วัน/เดือน/ปี ที่แจ้งข้อมูล**.....

แบบ สจ.15

ตัวอย่างหนังสือส่งต่อสาธารณสุขจังหวัดเมื่อปล่อยตัวพ้นโทษ

ที่ (รหัสหน่วยงาน)/.....

เรือนจำ/ทัณฑสถาน.....

ที่อยู่.....

..... พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ประสานการดูแลผู้ป่วยจิตเวชหลังพ้นโทษ ตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑

เรียน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด...../ผู้อำนวยการโรงพยาบาล (รพช.).....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบฟอร์มการติดตามผลการบำบัดรักษาผู้ต้องขังจิตเวชตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ (แบบ สจ.๑๓) จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยเรือนจำ/ทัณฑสถาน..... ควบคุมตัวผู้ต้องขังซึ่งป่วยทางจิตเวช ชื่อ น.ช./น.ญ. ..... (เลขที่ประชาชน.....) อายุ.....ปี เนื่องจากก่อคดี..... ของศาล.....ระหว่างที่ควบคุมตัวในเรือนจำ/ทัณฑสถาน พบว่า ผู้ต้องขังมีอาการป่วยทางจิต และได้รับการวินิจฉัยป่วยเป็นโรค..... มีการรักษา ดังนี้.....
โดยผู้ต้องขังจะได้รับการปล่อยตัววันที่..... แจ้งว่าจะกลับไปอยู่บ้านเลขที่..... .... ญาติที่ติดต่อได้ชื่อ..... หมายเลขโทรศัพท์.....

เรือนจำ/ทัณฑสถาน.....ขอความร่วมมือมายังผู้รับผิดชอบงานสุขภาพจิตในหน่วยงานของท่าน เพื่อติดตามให้ผู้ต้องขังได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่องหลังพ้นโทษ และให้ความรู้แก่ผู้ดูแลในชุมชน เพื่อป้องกันอาการทางจิตกำเริบ และก่อคดีซ้ำได้ หากผลการติดตามเป็นประการใด โปรดตอบกลับตามแบบฟอร์มที่ส่งมาด้วยนี้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวผู้ต้องขังต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้บัญชาการเรือนจำ...../ผู้อำนวยการทัณฑสถาน.....

สถานพยาบาลเรือนจำ/ทัณฑสถาน.....(ชื่อ/สกุล ผู้รับผิดชอบ)
โทรศัพท์...../โทรสาร.....

แบบ สจ.16

แบบคัดกรอง/ประเมินโรคซึมเศร้า และแบบประเมินการฆ่าตัวตาย (2Q 9Q 8Q)

ชื่อ/สกุล ผู้ถูกประเมิน..... **วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน**.....

แบบคัดกรองโรคซึมเศร้าด้วย 2 คำถาม (2Q)

ข้อแนะนำ ถามด้วยภาษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่น หรือเหมาะสมกับผู้ถูกสัมภาษณ์ ควรถามให้ได้คำตอบทีละข้อ ถ้าไม่เข้าใจให้ถามซ้ำไม่ควรอธิบายขยายความเพิ่มเติม และให้ผู้ประเมินกาเครื่องหมาย "✓" ในช่องที่ตรงกับคำตอบของผู้รับบริการ

คำถาม	เครื่องมือการคัดกรองโรคซึมเศร้าด้วย 2Q	มี	ไม่มี
1	ใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมารวมวันนี้ *"ท่านรู้สึก หดหู่ เศร้า หรือท้อแท้สิ้นหวังหรือไม่"*		
2	ใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมารวมวันนี้ *"ท่านรู้สึก เบื่อ ทำอะไรก็ไม่เพลิดเพลินหรือไม่"*		

การแปลผล และการดำเนินการต่อไป

- ถ้าคำตอบ "ไม่มี" ทั้ง 2 คำถาม ถือว่า ปกติ ไม่เป็นโรคซึมเศร้า
- ถ้าคำตอบ "มี" ข้อใดข้อหนึ่งหรือทั้ง 2 ข้อ (มีอาการใด ๆ ในคำถามที่ 1 และ 2) หมายถึง เป็นผู้มีความเสี่ยง หรือ มีแนวโน้มที่จะเป็นโรคซึมเศร้า ให้ประเมินต่อด้วยแบบประเมินโรคซึมเศร้าด้วย 9Q และแบบประเมินการฆ่าตัวตาย (8Q) และให้การดูแลช่วยเหลือต่อไป

แบบประเมินโรคซึมเศร้าด้วย 9 คำถาม (9Q)

ข้อแนะนำ ถามด้วยภาษาที่สอดคล้องกับท้องถิ่น หรือเหมาะสมกับผู้ถูกสัมภาษณ์ ควรถามให้ได้คำตอบทีละข้อ ถ้าไม่เข้าใจให้ถามซ้ำ ไม่ควรอธิบายขยายความเพิ่มเติม พยายามให้ได้คำตอบทุกข้อ จากนั้นรวมคะแนนแล้วแปลผลตามตารางแปลผล พร้อมให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวหรือการดูแลรักษาในขั้นตอนต่อไป หมายเหตุ เน้นการถามเพื่อค้นหาอาการที่มีในระยะ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา

ลำดับ	ใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมารวมวันนี้ ท่านมีอาการเหล่านี้บ่อยแค่ไหน	ไม่มีเลย	เป็นบางวัน 1-7 วัน	เป็นบ่อย > 7 วัน	เป็นทุกวัน
1	เบื่อ ไม่สนใจทำอะไร				
2	ไม่สบายใจ ซึมเศร้า ท้อแท้				
3	หลับยาก/หลับๆ ตื่นๆ/หลับมากไป				
4	เหนื่อยง่าย/ไม่ค่อยมีแรง				
5	เบื่ออาหาร/กินมากเกินไป				
6	รู้สึกไม่ดีกับตัวเอง คิดว่า ตัวเองล้มเหลว/ทำให้ตนเอง/ครอบครัวผิดหวัง				
7	สมาธิไม่ดีเวลาทำอะไร เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ/ทำงานที่ต้องใช้ความตั้งใจ				
8	พูดช้า ทำอะไรช้าลง จนคนอื่นสังเกตเห็นได้/กระสับกระส่ายไม่สามารถอยู่นิ่งได้เหมือนที่เคยเป็น				
9	คิดว่าร้ายตนเอง/คิดว่าถ้าตายไปคงจะดี				

คะแนนรวม	การแปลผล	แนวทางการจัดการ
7-12	เป็นโรคซึมเศร้า ระดับน้อย (Major Depression, mild)	1) ให้ความรู้เรื่องโรคซึมเศร้าและการปฏิบัติตัว 2) ส่งต่อเข้ารับการตรวจรักษา 3) ประเมินการฆ่าตัวตายด้วย 8Q
13-18	เป็นโรคซึมเศร้า ระดับปานกลาง (Major Depression, moderate)	
≥ 19	เป็นโรคซึมเศร้า ระดับรุนแรง (Major Depression, severe)	

คะแนน 9Q ทั้งหมด

ชื่อ/สกุล ผู้ถูกประเมิน..... **วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน**.....

แบบประเมินการฆ่าตัวตาย (8Q)

ลำดับ	ระยะเวลา		ไม่มี	มี
1	ช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา	คิดอยากตาย/คิดว่าตายไปจะดีกว่า		
2	ช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา	อยากทำร้ายตนเอง/ทำให้ตนเองบาดเจ็บ		
3	ช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา	คิดเกี่ยวกับการฆ่าตัวตาย (ถ้าตอบว่าคิด ให้ถามต่อ) ท่านสามารถควบคุมความอยากฆ่าตัวตายที่ท่านคิดอยู่นั้นได้หรือไม่/ บอกได้ไหมว่าคงจะไม่ทำตามความคิดนั้นในขณะนี้		
4	ช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา	มีแผนการที่จะฆ่าตัวตาย		
5	ช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา	ได้เตรียมการที่จะทำร้ายตนเอง/เตรียมการจะฆ่าตัวตาย โดยตั้งใจว่าจะให้ตายจริงๆ		
6	ช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา	ได้ทำให้ตนเองบาดเจ็บ แต่ไม่ตั้งใจที่จะทำให้เสียชีวิต		
7	ช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา	ได้พยายามฆ่าตัวตาย โดยคาดหวัง/ตั้งใจที่จะให้ตาย		
8	ตลอดชีวิตที่ผ่านมา	ท่านเคยพยายามฆ่าตัวตาย		

คะแนนรวม	การแปลผลแนวโน้มที่จะฆ่าตัวตายในปัจจุบัน	แนวทางการจัดการ
1-8	น้อย	ส่งต่อผู้ชำนาญด้านให้การปรึกษาเพื่อช่วยเหลือทางจิตสังคม และประเมินความเจ็บป่วยทางจิตใจ
9-16	ปานกลาง	มีผู้ดูแลใกล้ชิด ช่วยเหลือเรื่องทุกข์ใจเร่งด่วน ประเมินโรคจิตเวช F/U ทุกสัปดาห์เพื่อช่วยด้านจิตสังคม
≥ 17	สูง	รักษาใน ร.พ. เฝ้าระวังใกล้ชิด 24 ชั่วโมง กรณีโรคซึมเศร้า และ 9Q≥13 ให้ส่ง ร.พ.จิตเวช

หลังประเมินด้วย 8Q ให้แจ้งผลและดำเนินการตาม แนวทางการจัดการตามระดับความรุนแรงของแนวโน้มที่จะฆ่าตัวตาย

เกณฑ์การจำแนกผู้ป่วยจิตเวชที่มีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง
(Serious Mental Illness With High Risk to Violence)

ผู้ป่วยจิตเวชที่มีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง (Serious Mental Illness With High Risk to Violence) ได้แก่ ผู้ป่วยโรคจิตเภท โรคซึมเศร้า และโรคอารมณ์สองขั้ว ที่มีภาวะอันตรายสูง และที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายสูง โดยมีเกณฑ์จำแนก ดังนี้

☐ มีประวัติทำร้ายตัวเองด้วยวิธีรุนแรงมุ่งหวังให้เสียชีวิต

☐ มีประวัติทำร้ายผู้อื่นด้วยวิธีรุนแรง/ก่อเหตุการณ์รุนแรงในชุมชน

☐ ผู้ป่วยที่มีอาการหลงผิด มีความคิดทำร้ายผู้อื่นให้ถึงแก่ชีวิต หรือมุ่งร้ายผู้อื่นแบบเฉพาะเจาะจง เช่น ระบุรายชื่อบุคคลที่จะมุ่งทำร้าย

☐ เคยมีประวัติก่อคดีอาญารุนแรง (ฆ่า พยายามฆ่า ข่มขืน วางเพลิง)

หมายเหตุ : ถ้ามีข้อใดข้อหนึ่งให้ถือเป็นผู้ป่วยจิตเวชที่มีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรง (Serious Mental Illness With High Risk to Violence)

แบบประเมินลักษณะบุคลิกภาพต่อต้านสังคมของผู้ต้องขังไทย
(Prisoner Antisocial Personality Inventory: PAPI - Thai)

วัน เดือน ปี ที่ทำแบบประเมิน...../...../.....เรือนจำ/ทัณฑสถาน.....
แดน..... กองงาน.....
เพศ..... อายุ.....ปี การศึกษาสูงสุด.....
สถานภาพสมรส ❑ โสด ❑ สมรส/อยู่ด้วยกัน ❑ หย่าร้าง/แยกกันอยู่ ❑ หม้าย
อาชีพก่อนเข้าเรือนจำ..... คดี.....ต้องโทษครั้งที่.....
จำมาแล้ว.....ปี.....เดือน กระทำผิดวินัยเรือนจำ ❑ ไม่เคย ❑ เคย ความผิด.....
กำหนดโทษ ❑ ระหว่างพิจารณาคดี ❑ ระหว่างอุทธรณ์ - ฎีกา
❑ คดีเด็ดขาดตัดสินโทษ.....ปี.....เดือน

คำชี้แจง **กรุณาทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุดให้ครบทุกข้อ**

ความคิดและพฤติกรรม	ระดับความถี่				
	เป็นประจำ	บ่อยๆ	บางครั้ง	ไม่ค่อยบ่อย	ไม่เคยเลย
1. ถ้าฉันไม่พอใจในความคิดหรือการกระทำของใคร ฉันมักจะโต้ตอบ โต้แย้ง ในทันทีทันใด					
2. ฉันเชื่อมั่นว่าความคิดหรือการกระทำของฉันเป็นสิ่งที่ถูกต้องเสมอ					
3. ความรู้สึกของผู้อื่นคือสิ่งที่ฉันให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก					
4. ฉันชอบการเข้าร่วมงานเลี้ยงรื่นเริง และได้พบปะกับผู้คนมากมาย					
5. ฉันมักจะตำหนิ ติเตียนคนรอบข้างอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากเขาทำสิ่งต่างๆ ได้ไม่เป็นที่พอใจฉัน					
6. ฉันไม่สนใจว่าใครจะรู้สึกอย่างไร ขอเพียงแค่เขาต้องทำในสิ่งที่ถูกต้องตามความคิดของฉัน					
7. ฉันไม่เคยคิดเสียใจในความผิดพลาด หรือการกระทำของฉันเลย แม้ว่ามันจะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และขัดต่อกฎหมาย					
8. ฉันคิดว่าในโลกนี้ไม่มีคำว่าความรักและความจริงใจอย่างแท้จริง มีแต่การใส่หน้ากากเข้าหากันเท่านั้น					
9. แม้ว่าผลที่ตามมาจากการกระทำผิดกฎหมายจะทำให้ฉันต้องติดคุกหรือถูกประหารชีวิต แต่ฉันก็ไม่สามารถหยุดความคิดหรือพฤติกรรมที่จะทำความผิดนั้นได้					

-สงวนลิขสิทธิ์-
หากประสงค์จะนำแบบประเมินนี้ไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยหรือเผยแพร่ โปรดติดต่อกรมราชทัณฑ์

ความคิดและพฤติกรรม	ระดับความถี่				
	เป็นประจำ	บ่อยๆ	บางครั้ง	ไม่ค่อยบ่อย	ไม่เคยเลย
10. ฉันคิดว่าคนเราไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบกับทุกสิ่งที่เกิดขึ้น เพราะบางครั้งความรับผิดชอบก็เป็นเพียงข้ออ้างของคนที่ต้องการให้คนอื่นมองตัวเองในแง่ดีเท่านั้น ไม่ได้เกิดขึ้นมาจากใจ					
11. ฉันคิดว่าในสังคมมีแต่การหลอกลวง แก่งแย่ง ชิงดีชิงเด่น เอารัดเอาเปรียบ เห็นแก่ตัว หาความจริงใจไม่ได้เลย					
12. ถ้าใครก็ตามทำให้ตัวฉันเจ็บปวด เขาจะต้องเจ็บมากกว่าฉันหลายร้อยหลายพันเท่า					
13. ฉันคิดว่าคนที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำของฉันถือเป็นโชคร้ายของเขาเอง					
14. ฉันคิดว่าคนเราจะต้องโกหกบ้างเพื่อเอาตัวรอด					
15. การทำงานไม่จำเป็นต้องวางแผนหรือใช้ประสบการณ์ก็ทำได้สำเร็จ					
16. ฉันมักรู้สึกสับสนกับอารมณ์ของตัวเองว่าฉันกำลังรู้สึกอย่างไรกันแน่					
17. คนรอบข้างมักจะตีความหมายอารมณ์และความรู้สึกที่ฉันแสดงออกต่อเขาได้อย่างถูกต้อง					
18. ฉันมีความสามารถที่จะทำให้ผู้อื่นคล้อยตามฉันได้					

-สงวนลิขสิทธิ์-
หากประสงค์จะนำแบบประเมินนี้ไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยหรือเผยแพร่ โปรดติดต่อกรมราชทัณฑ์

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินลักษณะบุคลิกภาพต่อต้านสังคมของผู้ต้องขังไทย

(Prisoner Antisocial Personality Inventory: PAPI - Thai)

ข้อ	การให้คะแนน				
	เป็นประจำ	บ่อยๆ	บางครั้ง	ไม่ค่อยบ่อย	ไม่เคยเลย
1 – 2 และ 5 - 18	5 คะแนน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
3 - 4	1 คะแนน	2 คะแนน	3 คะแนน	4 คะแนน	5 คะแนน
จากนั้นนำคะแนนที่ได้แต่ละข้อ จำนวนทั้งหมด 18 ข้อ มารวมกัน					

เกณฑ์การแปลผล

คะแนนรวมที่ได้	การแปลผล
1 – 30	มีลักษณะบุคลิกภาพต่อต้านสังคมในระดับต่ำ เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ บรรทัดฐานของสังคมได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ อาจแสดงถึงการมีแนวโน้มในการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดซ้ำต่ำ
31 – 60	มีลักษณะบุคลิกภาพต่อต้านสังคมในระดับปานกลาง เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ บรรทัดฐานของสังคมได้ในระดับปานกลาง ซึ่งบางครั้งอาจจะแสดงลักษณะบุคลิกภาพต่อต้านสังคมออกมาให้ปรากฏบ้าง เช่น เข้ากับสังคมไม่ได้ ขัดแย้งกับสังคม ไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเอง กลุ่ม หรือบรรทัดฐานของสังคม เห็นแก่ตัว ไม่รับผิดชอบ ไม่มีความยับยั้งชั่งใจ ไม่มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ไม่สามารถที่จะเรียนรู้จากประสบการณ์หรือการถูกลงโทษ อดทนอดกลั้นต่อสิ่งยั่วยุต่ำ ตำหนิติเตียนบุคคลอื่น หรือแก้ตัวในพฤติกรรมของตนเอง ทั้งนี้อาจแสดงถึงการมีแนวโน้มในการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดซ้ำปานกลาง
61 – 90	มีลักษณะบุคลิกภาพต่อต้านสังคมในระดับสูง เป็นผู้ที่ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ บรรทัดฐานของสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยจะแสดงลักษณะบุคลิกภาพต่อต้านสังคม เช่น เข้ากับสังคมไม่ได้ มีอุปนิสัยขัดแย้งกับสังคม ไม่ซื่อสัตย์ต่อตนเอง กลุ่ม หรือบรรทัดฐานของสังคม เห็นแก่ตัว ไม่รับผิดชอบ ไม่มีความยับยั้งชั่งใจ ไม่มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ไม่สามารถที่จะเรียนรู้จากประสบการณ์หรือการถูกลงโทษ อดทนอดกลั้นต่อสิ่งยั่วยุต่ำ มักตำหนิติเตียนบุคคลอื่น หรือมักจะแก้ตัวในพฤติกรรมของตนเอง ทั้งนี้อาจแสดงถึงการมีแนวโน้มในการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดซ้ำสูง

แบบบันทึกการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นสำหรับเรือนจำ/ทัณฑสถาน

ส่งตรวจ วันที่_____เดือน_____พ.ศ._____

คำชี้แจง ผลการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นครั้งนี้ จะใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ไม่ได้มีผลในการยืนยันแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังแต่อย่างใด

1. เรือนจำ/ทัณฑสถาน_____
2. ส่งตรวจ ณ โรงพยาบาล_____
3. ชื่อ (น.ช/น.ญ.)_____นามสกุล_____อายุ____ปี
4. เลขประจำตัวผู้ต้องขัง_____คดี_____
5. กำหนดโทษ_____พฤติการณ์คดีโดยละเอียด_____

_____

_____

_____

_____

6. เคยต้องโทษจำคุกมาก่อนหน้านี้ ☐ ไม่เคย ☐ เคย คดี_____
7. เคยถูกทารุณกรรมทางเพศในวัยเด็กหรือไม่ ☐ ไม่เคย ☐ เคย
8. เคยมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก/ กระทำผิดทางเพศกับเด็กหรือไม่ ☐ ไม่เคย ☐ เคย
9. ระดับคะแนน PMHQ – Thai_____คะแนน ☐ สุขภาพจิตปกติ (1-28 คะแนน) ☐ มีปัญหาสุขภาพจิต (≥29 คะแนน)
10. ระดับคะแนนแบบคัดกรองโรคซึมเศร้า (2Q9Q8Q) ☐ ปกติ ☐ มีความเสี่ยง โดยมีคะแนน ดังนี้
    - 2Q ☐ ปกติ (0 คะแนน) ☐ เสี่ยงเป็นซึมเศร้า (1–2 คะแนน)
    - 9Q ☐ ซึมเศร้าระดับน้อย (7-12 คะแนน)
    - ☐ ซึมเศร้าระดับปานกลางถึงมาก (13-19 คะแนน)
    - ระบุคะแนน_____
    - 8Q ☐ แนวโน้มฆ่าตัวตายระดับน้อย (1-8 คะแนน)
    - ☐ แนวโน้มฆ่าตัวตายระดับปานกลางถึงมาก (9-16คะแนน)
    - ระบุคะแนน_____
11. ระดับคะแนนแบบคัดกรองโรคจิต_____คะแนน ☐ ปกติ (0 คะแนน) ☐ พบแนวโน้มโรคจิต (≥ 1 คะแนน)
12. ระดับคะแนน PAPI – Thai _____คะแนน ☐ บุคลิกภาพต่อต้านสังคมต่ำ (1 – 30 คะแนน)
    ☐ บุคลิกภาพต่อต้านสังคมปานกลาง/สูง (31 – 90 คะแนน)
13. แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ OA___คะแนน ☐ เสี่ยงน้อย (≤50คะแนน) ☐ เสี่ยงปานกลาง/มาก (≥51คะแนน)
14. แบบประเมิน SMI-V ☐ ไม่มีความเสี่ยง (0 คะแนน)
    ☐ มีความเสี่ยงต่อการก่อความรุนแรง (1 – 4 คะแนน)

ลงนามผู้บันทึกข้อมูล.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

(.....)

ผู้บัญชาการเรือนจำ...../ผู้อำนวยการทัณฑสถาน.....

แบบบันทึกการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นสำหรับส่งออกโรงพยาบาลภายนอก

ส่งตรวจ วันที่_____เดือน_____พ.ศ._____

คำชี้แจง ผลการตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการเบื้องต้นครั้งนี้ จะใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ไม่ได้มีผลในการยืนยันแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังแต่อย่างใด

ส่วนที่ 1 สำหรับเจ้าหน้าที่เรือนจำ

1. เรือนจำ/ทัณฑสถาน_____
2. ส่งตรวจ ณ โรงพยาบาล_____
3. ชื่อ (น.ช/น.ญ.)_____นามสกุล_____อายุ____ปี
4. เลขประจำตัวผู้ต้องขัง_____คดี_____
5. กำหนดโทษ_____พฤติการณ์คดีโดยละเอียด_____

_____

_____

_____

_____

6. เคยต้องโทษจำคุกมาก่อนหน้านี้ ☐ ไม่เคย ☐ เคย คดี_____
7. เคยถูกทารุณกรรมทางเพศในวัยเด็กหรือไม่ ☐ ไม่เคย ☐ เคย
8. เคยมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก/ กระทำผิดทางเพศกับเด็กหรือไม่ ☐ ไม่เคย ☐ เคย
9. ระดับคะแนน PMHQ – Thai_____คะแนน ☐ สุขภาพจิตปกติ (1-28 คะแนน) ☐ มีปัญหาสุขภาพจิต (≥29 คะแนน)
10. ระดับคะแนนแบบคัดกรองโรคซึมเศร้า (2Q9Q8Q) ☐ ปกติ ☐ มีความเสี่ยง โดยมีคะแนน ดังนี้
    - 2Q ☐ ปกติ (0 คะแนน) ☐ เสี่ยงเป็นซึมเศร้า (1–2 คะแนน)
    - 9Q ☐ ซึมเศร้าระดับน้อย (7-12 คะแนน)
    - ☐ ซึมเศร้าระดับปานกลางถึงมาก (13-19 คะแนน) ระบุคะแนน_____
    - 8Q ☐ แนวโน้มฆ่าตัวตายระดับน้อย (1-8 คะแนน)
    - ☐ แนวโน้มฆ่าตัวตายระดับปานกลางถึงมาก (9-16คะแนน) ระบุคะแนน_____
11. ระดับคะแนนแบบคัดกรองโรคจิต_____คะแนน ☐ ปกติ (0 คะแนน) ☐ พบแนวโน้มโรคจิต (≥ 1 คะแนน)
12. ระดับคะแนน PAPI – Thai _____คะแนน ☐ บุคลิกภาพต่อต้านสังคมต่ำ (1 – 30 คะแนน)
    ☐ บุคลิกภาพต่อต้านสังคมปานกลาง/สูง (31 – 90 คะแนน)
13. แบบประเมินความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ OA___คะแนน ☐ เสี่ยงน้อย (≤50คะแนน) ☐ เสี่ยงปานกลาง/มาก (≥51คะแนน)
14. แบบประเมิน SMI-V ☐ ไม่มีความเสี่ยง (0 คะแนน)
    ☐ มีความเสี่ยงต่อการก่อความรุนแรง (1 – 4 คะแนน)

ลงนามผู้บันทึกข้อมูล.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

(.....)

ผู้บัญชาการเรือนจำ...../ผู้อำนวยการทัณฑสถาน.....

ส่วนที่ 2 สำหรับโรงพยาบาล

เลขคนไข้ทั่วไป (HN)_____

ตรวจวินิจฉัยและประเมินอาการ เมื่อวันที่_____เดือน_____พ.ศ._____

ปัญหาอันเป็นเหตุให้นำตัวมาตรวจวินิจฉัย_____

ประวัติความเจ็บป่วยทางจิต

(ข้อมูลความเจ็บป่วยด้วยโรคทางจิตเวชในอดีต ประวัติพัฒนาการ ประวัติส่วนตัว ประวัติครอบครัว ฯลฯ)

การตรวจสภาพจิต

1. สภาพร่างกาย (General appearance)_____

2. อารมณ์และความรู้สึกที่แสดงออก (Mood and affect)_____

3. ภาษาและลักษณะของการพูด (Language and pattern of speech)_____

4. การรับรู้และประสาทหลอน (Perception and hallucination)_____

5. กระบวนการคิด (Thought process) *(ดู Content, Stream)*_____

6. การตรวจ Cognitive Function *(เช่น Orientation, Attention, Memory, General knowledge, Abstract thinking)*_____

7. การตัดสินใจ (Judgment)_____

8. การรู้จักตนเอง (Insight)_____

9. ความสามารถในการควบคุมตนเอง (Impulsive control)_____

_____

_____

การทดสอบทางจิตวิทยาคลินิก *(ระบุแบบประเมินที่ใช้ เช่น แบบประเมินเชาวน์ปัญญา แบบประเมินบุคลิกภาพ แบบประเมินทางจิตวิทยาอื่นๆ เช่น SCL-90, MOCA ฯลฯ)*_____

_____

_____

_____

ผลการตรวจประเมิน *(เช่น ระดับเชาวน์ปัญญา, พยาธิสภาพทางสมอง, พยาธิสภาพทางจิต, ลักษณะอาการทางคลินิก, ลักษณะบุคลิกภาพ เช่น การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น การปรับตัวเข้ากับสังคม แนวโน้มก้าวร้าวรุนแรง แนวโน้มบุคลิกภาพต่อต้านสังคม ทักษะการจัดการกับปัญหา วุฒิภาวะ ฯลฯ)*

_____

_____

_____

_____

_____

_____

ลงนาม.....
(.....)
ตำแหน่ง.....
นักจิตวิทยาคลินิกผู้ตรวจ

ลงนาม.....
(.....)
ตำแหน่ง.....
พยาบาลผู้ตรวจ

ลงนาม.....
(.....)
ตำแหน่ง.....
จิตแพทย์ผู้ตรวจ

แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

ชื่อ.....ชั้น...../..... เลขที่.....

<u>แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์</u>

ความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข การรู้จักความฉลาดทางอารมณ์ของตนเองเพื่อพัฒนาและการใช้ศักยภาพตนเองในการดำเนินชีวิตครอบครัว การทำงานและการการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ

กรมสุขภาพจิต ได้ตระหนักถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ จึงได้สร้างแบบประเมินเพื่อใช้ประเมินตนเอง

<u>คำแนะนำ</u>

แบบประเมินนี้เป็นประโยคที่มีข้อความเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกที่แสดงออกในลักษณะต่างๆ แม้ว่าบางประโยคอาจไม่ตรงกับที่ท่านเป็นอยู่ก็ตาม ขอให้ท่านเลือกคำตอบที่ตรงกับท่านมากที่สุด ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี **โปรดตอบตามความเป็นจริงและตอบทุกข้อ เพื่อท่านจะได้รู้จักตนเองและวางแผนพัฒนาตนเองต่อไป** มีคำตอบ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยค คือ ไม่จริง จริงบางครั้ง ค่อนข้างจริง จริงมาก โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ไม่จริง	จริงบางครั้ง	ค่อนข้างจริง	จริงมาก	คะแนน
1	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับฉัน					
2	ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ					
3	เมื่อถูกขัดใจ ฉันมักรู้สึกหงุดหงิดจนควบคุมอารมณ์ไม่ได้					
4	ฉันสามารถคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ					
5	ฉันมักมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรงต่อปัญหาเพียงเล็กน้อย					
6	ฉันถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะอธิบายเหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้					
					รวม	
7	ฉันสังเกตได้ เมื่อคนใกล้ชิดมีอารมณ์เปลี่ยนแปลง					
8	ฉันไม่สนใจกับความทุกข์ของผู้อื่นที่ฉันไม่รู้จัก					
9	ฉันไม่ยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นทำต่างจากที่ฉันคิด					
10	ฉันยอมรับได้ว่าผู้อื่นก็มีเหตุผลที่จะไม่พอใจการกระทำของฉัน					
11	ฉันรู้สึกว่าผู้อื่นเรียกร้องความสนใจมากเกินไป					
12	แม้จะมีภาระที่ต้องทำ ฉันก็ยินดีรับฟังความทุกข์ของผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ					
					รวม	
13	เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเอาเปรียบผู้อื่นเมื่อมีโอกาส					
14	ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อฉัน					

ที่	รายการประเมิน	ไม่จริง	จริงบางครั้ง	ค่อนข้างจริง	จริงมาก	คะแนน
15	เมื่อทำผิด ฉันสามารถกล่าวคำว่า “ขอโทษ” ผู้อื่นได้					
16	ฉันยอมรับข้อผิดพลาดของผู้อื่นได้ยาก					
17	ถึงแม้จะต้องเสียประโยชน์ส่วนตัวไปบ้าง ฉันก็ยินดีที่จะทำเพื่อส่วนรวม					
18	ฉันรู้สึกลำบากใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผู้อื่น					
					รวม	
19	ฉันไม่รู้ว่าฉันเก่งเรื่องอะไร					
20	แม้จะเป็นงานยาก ฉันก็มั่นใจว่าสามารถทำได้					
21	เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ฉันรู้สึกหมดกำลังใจ					
22	ฉันรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้ทำสิ่งต่างๆอย่างเต็มความสามารถ					
23	เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิดหวัง ฉันก็จะไม่ยอมแพ้					
24	เมื่อเริ่มทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ฉันมักทำต่อไปไม่สำเร็จ					
					รวม	
25	ฉันพยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยไม่คิดเอาเองตามใจชอบ					
26	บ่อยครั้งที่ฉันไม่รู้ว่าอะไรทำให้ฉันไม่มีความสุข					
27	ฉันรู้สึกว่าการตัดสินใจแก้ปัญหาเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน					
28	เมื่อต้องการทำอะไรหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ฉันตัดสินใจได้ว่าจะทำอะไรก่อนหลัง					
29	ฉันลำบากใจเมื่อต้องอยู่กับคนแปลกหน้าหรือคนที่ไม่คุ้นเคย					
30	ฉันทนไม่ได้เมื่อต้องอยู่ในสังคมที่มีกฎระเบียบขัดกับความเคยชินของฉัน					
					รวม	
31	ฉันทำความรู้จักผู้อื่นได้ง่าย					
32	ฉันมีเพื่อนสนิทหลายคนที่คบกันมานาน					
33	ฉันไม่กล้าบอกความต้องการของฉันให้ผู้อื่นรู้					
34	ฉันทำในสิ่งที่ต้องการโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน					
35	เป็นการยากสำหรับฉันที่จะโต้แย้งกับผู้อื่น แม้จะมีเหตุผลเพียงพอ					
36	เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น ฉันสามารถอธิบายเหตุผลที่เขายอมรับได้					
					รวม	
37	ฉันรู้สึกด้อยกว่าผู้อื่น					
38	ฉันทำหน้าที่ได้ดี ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด					
39	ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ดีที่สุด					
40	ฉันไม่มั่นใจในการทำงานที่ยากลำบาก					

ที่	รายการประเมิน	ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริงมาก	คะแนน
	รวม					
41	แม้ว่าสถานการณ์จะเลวร้าย ฉันก็มีความหวังว่าจะดีขึ้น					
42	ทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ					
43	เมื่อมีเรื่องที่ทำให้เครียด ฉันมักปรับเปลี่ยนให้เป็นเรื่องผ่อนคลายหรือสนุกสนานได้					
44	ฉันสนุกสนานทุกครั้งกับกิจกรรมในวันสุดสัปดาห์และวันหยุดพักผ่อน					
45	ฉันรู้สึกไม่พอใจที่ผู้อื่นได้รับสิ่งดีๆมากกว่าฉัน					
46	ฉันพอใจกับสิ่งที่ฉันเป็นอยู่					
					รวม	
47	ฉันไม่รู้ว่าจะหาอะไรทำ เมื่อรู้สึกเบื่อหน่าย					
48	เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ ฉันจะทำในสิ่งที่ฉันชอบ					
49	เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ ฉันมีวิธีผ่อนคลายอารมณ์ได้					
50	ฉันสามารถผ่อนคลายตนเองได้ แม้จะเหน็ดเหนื่อยจากภาระหน้าที่					
51	ฉันไม่สามารถทำใจให้เป็นสุขได้จนกว่าจะได้ทุกสิ่งที่ต้องการ					
52	ฉันมักทุกข์ร้อนกับเรื่องเล็กๆน้อยๆ ที่เกิดขึ้นเสมอ					
					รวม	

การให้คะแนน แบ่งเป็น 2 กลุ่มในการให้คะแนนดังนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ข้อ													
1	4	6	7	10	12	14	15	17	20	22	23	25	28
31	32	34	36	38	39	41	42	43	44	46	48	49	50
แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้													
ตอบไม่จริง							ให้			1	คะแนน		
ตอบจริงบางครั้ง							ให้			2	คะแนน		
ตอบค่อนข้างจริง							ให้			3	คะแนน		
ตอบจริงมาก							ให้			4	คะแนน		

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ข้อ												
2	3	5	8	9	11	13	16	18	19	21	24	
26	27	29	30	33	35	37	40	45	47	51	52	
แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้												
ตอบไม่จริง							ให้			4	คะแนน	
ตอบจริงบางครั้ง							ให้			3	คะแนน	
ตอบค่อนข้างจริง							ให้			2	คะแนน	
ตอบจริงมาก							ให้			1	คะแนน	

การรวมคะแนน

ด้านดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ด้านเก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

ด้านสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข

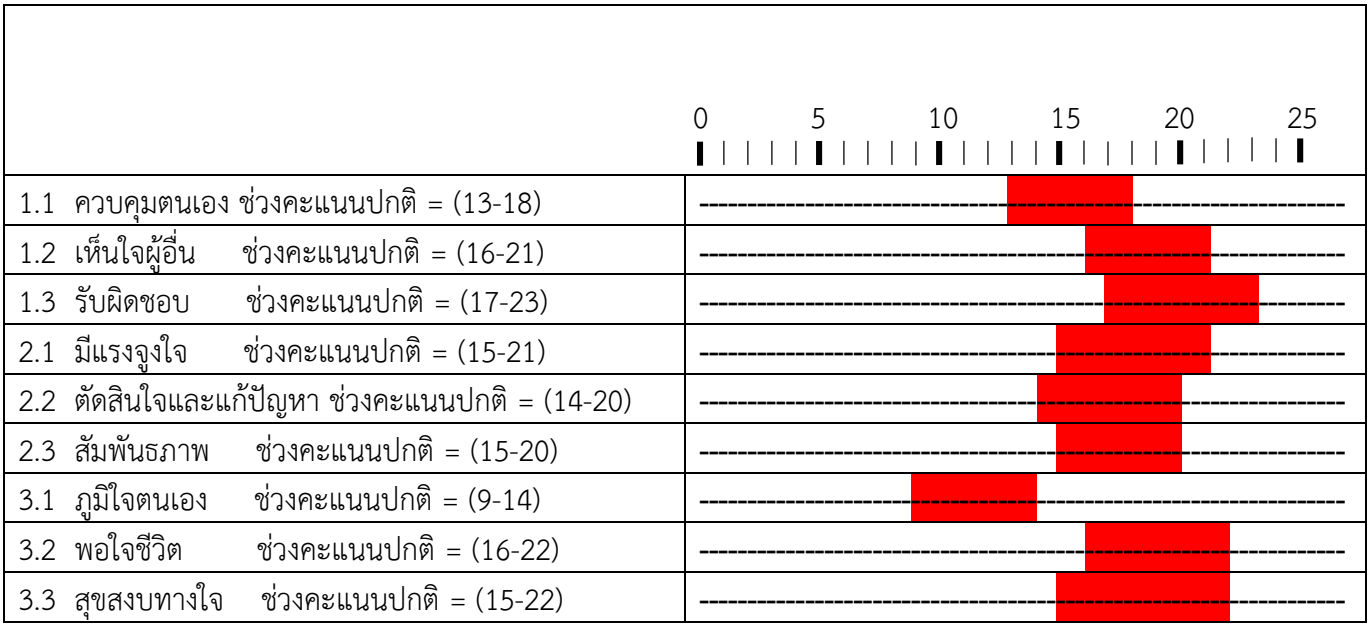
ด้าน	ด้านย่อย	การรวมคะแนน	ผลรวมคะแนน
ดี	1.1 ควบคุมอารมณ์	รวมข้อ 1 ถึงข้อ 6	
	1.2 เห็นใจผู้อื่น	รวมข้อ 7 ถึงข้อ 12	
	1.3 รับผิดชอบ	รวมข้อ 13 ถึงข้อ 18	
เก่ง	2.1 มีแรงจูงใจ	รวมข้อ 19 ถึงข้อ 24	
	2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	รวมข้อ 25 ถึงข้อ 30	
	2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	รวมข้อ 31 ถึงข้อ 36	
สุข	3.1 ภูมิใจตนเอง	รวมข้อ 37 ถึงข้อ 40	
	3.2 พึงพอใจในชีวิต	รวมข้อ 41 ถึงข้อ 46	
	3.3 สุขสงบทางใจ	รวมข้อ 47 ถึงข้อ 52	

หลังจากรวมคะแนนแต่ละด้านเสร็จแล้ว นำคะแนนที่ได้ไปทำเครื่องหมายลงบนเส้นประในกราฟความฉลาดทางอารมณ์และลากเส้นให้ต่อกัน แล้วพิจารณาดูว่ามีคะแนนใดที่สูงหรือต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ

ผลที่ได้เป็นเพียงการประเมินโดยสังเขป คะแนนที่ได้ต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ ไม่ได้หมายความว่าท่านมีความผิดปกติในด้านนั้น เพราะด้านต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น คะแนนที่ได้ต่ำจึงเป็นข้อเตือนใจให้ท่านหาแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้นๆ ให้มากยิ่งขึ้น

สำหรับรายละเอียดและแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์มีอยู่ในหนังสืออีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์ หรือคู่มือความฉลาดทางอารมณ์ (สำหรับประชาชน) ของกรมสุขภาพจิต รวมทั้งท่านสามารถเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ที่ทางกรมสุขภาพจิตหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น

<u>กราฟความฉลาดทางด้านอารมณ์</u> (อายุ 18-25 ปี)

<u>กราฟความฉลาดทางด้านอารมณ์</u> (อายุ 26-60 ปี)

